

RAPORT DE ACTIVITATE

Anul 2018

Coordonăm dezvoltarea. Susținem proiectele de viitor!

Ianuarie 2019

INTRODUCERE

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru este organism neguvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care coordonează procesul dezvoltării regionale în Regiunea de Dezvoltare CENTRU, formată din județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu.

ADR Centru există pentru a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a Regiunii Centru în folosul locuitorilor ei. Înființată prin Legea 151/1998, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru funcționează în temeiul Legii 315 / 2004 privind dezvoltarea regională în România. Activitatea ADR Centru este coordonată de Consiliul pentru Dezvoltare Regională Centru care reunește președinții consiliilor județene și reprezentanți ai municipiilor, orașelor și comunelor din fiecare din cele șase județe care compun Regiunea Centru.

Prin ADR Centru, autoritățile locale și județene, organizațiile ne-guvernamentale și întreprinzătorii din Regiune au acces la programe de dezvoltare finanțate din fonduri europene și la programe finanțate din fonduri ale Guvernului României. Astfel, comunitățile și întreprinzătorii din Regiune pot accesa Fondul European pentru Dezvoltare Regională pentru finanțarea, prin Programul Operațional Regional 2007-2013 și 2014-2020 și Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice 2007-2013, a investițiilor din sectorul productiv, transfer tehnologic, infrastructură, educație, sănătate, dezvoltare urbană și locală, întreprinderi mici și mijlocii, eficiență energetică, turism, mobilitate.

Principalele activități ale ADR Centru sunt axate pe atribuțiile care-i sunt conferite prin lege:

- ✚ Elaborarea și actualizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) și a planurilor și documentelor strategice din diferite sectoare elaborate la nivel regional;
- ✚ Gestionarea, ca și autoritate de implementare sau ca organism intermediar, a fondurilor alocate Regiunii din fondurile Uniunii Europene, din bugetul național sau din alte surse de finanțare;
- ✚ Dezvoltarea de parteneriate și promovarea de proiecte regionale la nivel european;
- ✚ Promovarea regiunii și a activităților care decurg din politicile de dezvoltare regională.

În cursul anului 2018, activitatea Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru s-a axat pe următoarele aspecte:

- ✚ Elaborarea Raportului de monitorizare al PDR 2014-2020 de la nivelul Regiunii Centru și facilitarea implementării Strategiei de Specializare Inteligentă. Elaborarea de studii și analize sectoriale la nivel regional.
- ✚ Implementarea Programului Operațional Regional 2014-2020 la nivelul Regiunii Centru.
- ✚ Monitorizarea ex-post a Programelor operaționale 2007-2013 implementate la nivelul Regiunii Centru – Programul Operațional Regional și Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice.
- ✚ Dezvoltarea și promovarea de parteneriate și proiecte regionale și implementarea acestora la nivel regional.
- ✚ Promovarea investițională și a mediului de afaceri din Regiunea Centru.

Capitolul I - Planificarea dezvoltării

Obiectivul general al acestei activități îl constituie realizarea activităților specifice procesului de planificare regională, în vederea sprijinirii implementării, monitorizării și actualizării Planului de Dezvoltare Regională 2014-2020 (PDR) și a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3). Activitățile specifice procesului de planificare și programare regională derulate în cursul anului 2018 au vizat în principal:

- ✚ Monitorizarea PDR Centru pentru perioada 2014-2020
- ✚ Facilitarea implementării și monitorizarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru
- ✚ Elaborarea „Studiului privind potențialul de dezvoltare și perspectivele economice ale Regiunii Centru”
- ✚ Implementarea portofoliului regional de proiecte

1. Monitorizarea PDR Centru pentru perioada 2014-2020

Monitorizarea PDR Centru 2014-2020 reprezintă unul dintre elementele obligatorii ale acestuia, prevăzute în metodologia de elaborare. Prin procesul de monitorizare sunt urmărite progresele înregistrate în ce privește implementarea PDR și impactul generat de aplicarea măsurilor propuse. În plus, rapoartele de monitorizare pot fundamenta eventualele revizuii ale PDR Centru în cursul perioadei de implementare.

Sistemul de indicatori este principalul instrument de lucru creat pentru monitorizarea PDR Centru. Acesta este compus din 79 indicatori (31 indicatori de rezultat și 48 indicatori de output) aferenți celor 6 domenii strategice de dezvoltare ale PDR Centru 2014-2020. Aceste domenii strategice, aprobate prin Hotărârea nr.12/ 15 iulie 2014 a Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru sunt următoarele:

- ✚ Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
- ✚ Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
- ✚ Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie
- ✚ Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
- ✚ Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative
- ✚ Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

Pentru fiecare indicator de monitorizare s-a creat o fișă care cuprinde: denumirea indicatorului, abrevierea, definiția indicatorului (inclusiv sursa definiției), formula de calcul (dacă e cazul), unitatea de măsură, tipul de indicator (de output/ de rezultat), sursă/modalitate de obținere a datelor pentru indicator, periodicitate de colectare, valoarea de referință (anul de bază este 2013 pentru majoritatea indicatorilor). Datele colectate și centralizate la nivelul Regiunii Centru, aferente indicatorilor de monitorizare, precum și datele pentru indicatorii statistici de context au fost ulterior interpretate și analizate și incluse în raportul de monitorizare.

Metodologia de monitorizare a PDR Centru 2014-2020 prevede elaborarea a 3 rapoarte strategice. **Primul raport de monitorizare a PDR Centru 2014-2020 a fost finalizat în luna decembrie 2018.**

Pentru a realiza acest Raport de monitorizare, în cursul anului 2018 s-au derulat o serie de activități după cum urmează: trierea și actualizarea sistemului de indicatori, crearea structurii Raportului, analizarea stadiului implementării portofoliului regional de proiecte, culegerea și analizarea indicatorilor, formularea concluziilor și consultarea partenerilor de la nivel regional, în principal Comitetul Regional de Planificare (CRP Centru).

În ce privește consultarea partenerilor regionali, aceștia au fost implicați de la începutul procesului de elaborare al Raportului. Astfel în cursul anului 2018 au fost organizate 2 întâlniri ale CRP Centru.

Prima întâlnire a CRP Centru a avut loc în data de 16 mai 2018, având ca obiective principale discutarea aspectelor metodologice privind monitorizarea PDR Centru 2014-2020, sistemul de indicatori și portofoliul regional de proiecte. De asemenea, au fost prezentate sinergiile între PDR Centru 2014-2020 și RIS3 Centru și stadiul actual de implementare al POR 2014-2020 în Regiunea Centru. La acest eveniment au participat 32 persoane, reprezentând 23 dintre membrii CRP Centru: autorități publice județene și locale, universități, structuri județene deconcentrate, mediu de afaceri, societatea civilă. Ca urmare a acestei întâlniri membrii CRP Centru au fost de acord cu sistemul de indicatori propus pentru realizarea Raportului de monitorizare, precum și cu structura propusă pentru acesta.

Cea de a doua întâlnire a CRP Centru a avut loc în data de 12 decembrie 2018 și a avut ca scop principal prezentarea, discutarea și avizarea primului Raport de Monitorizare a PDR Centru 2014-2020. Pe agenda întâlnirii s-au mai regăsit și următoarele aspecte: prezentarea stadiului implementării POR 2014-2020, prezentarea liniilor directe privind politica de

coeziune a UE în perioada de programare 2021-2027 și discutarea prospectivă a elaborării PDR 2021-2027 – cadrul partenerial, metode de lucru. La această întâlnire au participat 46 de persoane, 33 dintre acestea au reprezentat organizații membre ale CRP Centru, restul fiind invitați din partea prefecturilor, universităților, organizațiilor de afaceri sau administrații locale.

Ca urmare a discuțiilor purtate în cadrul întâlnirii CRP Centru, membrii acestuia **au avizat primul Raport de monitorizare al PDR Centru 2014-2020**, Raport ce va fi supus aprobării CDR Centru în cadrul primei întâlniri a acestui for în anul 2019.

Primul Raport de monitorizare al PDR Centru 2014-2020 cuprinde o evoluție a celor 79 de indicatori de monitorizare, în perioada 2013-2017, precum și o evoluție cuprinzătoare a indicatorilor de dezvoltare socio-economică a Regiunii Centru.

Sintetic, raportul strategic de monitorizare a PDR Centru pentru perioada 2013-2017 cuprinde:

- situația la zi și evoluția socioeconomică a Regiunii Centru de la începutul perioadei actuale de programare
- evidențiază rezultatele obținute în procesul de implementare a PDR Centru 2014-2020
- evidențiază problemele întâmpinate în procesul de implementare a PDR Centru 2014-2020
- analizează implementarea portofoliului regional de proiecte

Cel puțin două aspecte ar fi important de menționat în legătură cu elaborarea acestui prim Raport de Monitorizare al PDR Centru:

- + lipsa unor indicatori statistici relevanți la nivel regional, care ar fi putut completa imaginea evoluției socio-economice a Regiunii Centru, plecând de la cele șase domenii strategice ale PDR Centru 2014-2020;
- + în condițiile în care atât POR 2014-2020, cât și alte programe operaționale sunt în plină desfășurare, în diferite stadii (unele axe fiind recent lansate, fără a exista proiecte depuse, ex. Axa 4 POR 2014-2020, pentru alte axe prioritare proiectele au fost recent contractate etc), nu s-au putut prezenta informații complete privind stadiul portofoliului de proiecte, acestea urmând să fie completate în viitoarele rapoarte de monitorizare.

Raportul de monitorizare al PDR Centru pentru perioada 2014-2020 poate fi consultat la următorul link - <http://www.adrcentru.ro/Detaliu.aspx?t=ADElaborare%20PDR%202014-2020&eID=3021> .

2. Facilitarea implementării și monitorizarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3)

Implementarea RIS3 presupune un efort comun la nivel regional și participarea în continuare a actorilor implicați în procesul de elaborare al acestui document, precum și a altor actori care pot avea un rol important în procesul specializării inteligente. Consorțiu Regional de Inovare (CRI) Centru este coordonatorul procesului de implementare a Strategiei de Specializare Inteligentă la nivel regional. În activitatea sa, această nouă structură se bazează pe sprijinul tehnic al ADR Centru, pe activitatea derulată în cadrul focus grupurilor constituite pentru fiecare din domeniile de specializare inteligentă și pe contribuțiile altor grupuri și entități care pot influența procesul de implementare al RIS3 la nivel regional. CRI Centru, prin membrii săi, îndeplinește, în același timp, rolul de diseminator la nivel regional și nu numai, a tuturor aspectelor legate de dezvoltarea inteligentă a Regiunii Centru, de promovarea avantajelor competitive regionale.

În vederea realizării obiectivelor strategice propuse s-au identificat următoarele acțiuni care să sprijine procesul de implementare, acțiuni care au un caracter permanent în perioada de implementare a Strategiei:

- Conștientizarea la nivel regional a necesității procesului de specializare inteligentă prin diseminarea tuturor informațiilor legate de acest proces, precum și prin oferirea de suport teoretic în ce privește conceptele cheie ale specializării inteligente.
- Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte mature care să susțină realizarea direcțiilor strategice identificate și îndeplinirea indicatorilor de monitorizare. Un prim pas în acest sens a fost constituirea portofoliului de proiecte aferent PDR Centru 2014-2020, discutarea și identificarea de posibile idei de proiecte în cadrul focus grupurilor realizate pe domeniile de specializare inteligentă, demararea unui proces de identificare de proiecte de transfer tehnologic care pot face obiectul finanțării prin Axa prioritară 1 a POR 2014-2020.
- Identificarea surselor de finanțare pentru realizarea proiectelor aferente portofoliului de proiecte.
- Asistența tehnică acordată promotorilor de proiecte de la nivel regional în ce privește elaborarea proiectelor identificate și pentru găsirea celor mai bune soluții de implementare a acestora.
- Implicarea actorilor din Regiunea Centru în rețele partenariale și platforme de specializare inteligentă la nivel european pentru identificarea și diseminarea de bune practici, dezvoltarea de proiecte în parteneriat
- Facilitarea parteneriatelor regionale trans-sectoriale pentru valorificarea superioară a resurselor de cunoaștere și creșterea valorii economice a cercetării și inovării
- Sprijinirea transferului de cunoaștere dinspre sectorul de cercetare – dezvoltare – inovare spre economia regională prin transfer tehnologic

În 2018, **ADR Centru a organizat două reuniuni ale CRI Centru (21 martie 2018 și 17 Octombrie 2018)** consacrate implementării și monitorizării RIS3 Centru.

Prima ședință a CRI Centru din 2018 s-a concentrat asupra aspectelor generale privind monitorizarea și implementarea RIS3 la nivel regional și asupra problemelor punctuale ale proiectelor ce urmează a fi depuse în cadrul apelurilor de proiecte aferente Axei prioritare 1 a POR 2014-2020. La acest eveniment au participat 36 de persoane, reprezentând 22 dintre membrii CRI Centru: autorități publice, universități, institute de cercetare, entități de transfer tehnologic, mediu de afaceri, ONG-uri și clustere.

În cadrul întâlnirii a fost prezentată versiunea revizuită a RIS3, aprobată de către CDR Centru în luna septembrie 2017, evidențiindu-se principalele modificări aduse variantei inițiale (procesul de descoperire antreprenorială, tranziția spre modelul quadruple helix, rolul Consorțiului Regional de Inovare, abordările trans-sectoriale, sprijinirea conexiunilor trans-regionale, detalierea etapelor de implementare și monitorizare).

De asemenea în cadrul întâlnirii au fost discutate și aspecte legate de implementarea și monitorizarea RIS3, prezentându-se sistemul de indicatori propus pentru monitorizarea strategiei, dar s-a prezentat și discutat și utilizarea unui nou instrument privind implementarea strategiei de specializare inteligentă. Acest nou instrument a fost integrat în website-ul ADR Centru și permite fiecărui promotor de proiecte să încarce pe o platformă online, într-un format standardizat, principalele informații referitoare la proiectele proprii care vizează obiectivele RIS3, permițând în același timp ADR Centru

și CRI Centru să realizeze o actualizare permanentă a portofoliului de proiecte, precum și o analiză a acestuia și a modului cum sunt realizate aceste proiecte și contribuie la implementarea RIS3. Acest instrument poate fi accesat la următorul link - <http://regio-adrcentru.ro/portofoliu-de-pr-regiunii-centru/> .

A doua ședință a CRI Centru din 2018 a însemnat, în principal, prezentarea unor aspecte privind implementarea RIS3, precum și a rolului strategiilor de specializare inteligentă în perioada de programare 2021 – 2027. Această întâlnire a avut loc în data de 17 octombrie 2018 și a avut o participare de 31 de persoane, reprezentând 23 dintre membrii CRI Centru: autorități publice, universități, institute de cercetare, entități de transfer tehnologic, mediu de afaceri, ONG-uri și clustere. În condițiile în care, potrivit noului cadru al politicii de coeziune, România va trebui să aloce minim 35% din FEDR pentru Prioritatea 1 „O Europă mai inteligentă”, rolul strategiilor de specializare inteligentă în programarea acestor fonduri va fi esențial. Acest rol este întărit și de noua agendă UE pentru cercetare și inovare. În ceea ce privește implementarea RIS3 Centru, membrii CRI au fost informați cu privire la o serie de inițiative ale ADR Centru care sprijină procesul de implementare a strategiei de specializare inteligentă la nivel regional. De asemenea au fost prezentate informații despre câteva apeluri de proiecte care au fost lansate în cadrul Programului Orizont 2020 pe domenii cum sunt mobilitate inteligentă, smart city, industrie 4.0, sănătate, domenii de interes în cadrul RIS3 Centru.

În cadrul acestei reuniuni a CRI Centru au mai fost prezentate concluziile primei întâlniri de descoperire antreprenorială din seria de întâlniri demarată în septembrie 2018 care s-a derulat pe domeniu „energie și mediu construit”, precum și obiectivele și calendarul de activități ale proiectului "Targeted Support to RIS3 in Romania,, (Sprijin pentru implementarea strategiilor de specializare inteligentă în România) ce sunt desfășurate de ADR Centru împreună cu Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei Europene.

O altă activitate derulată în cursul anului 2018 care a avut ca scop sprijinirea implementării Strategiei de Specializare Inteligentă de la nivel regional este reprezentată de **demararea activităților în cadrul proiectului "Targeted Support to RIS3 in Romania,, (Sprijin pentru implementarea strategiilor de specializare inteligentă în România)**. Acest proiect este finanțat de Comisia Europeană și vizează sprijinirea regiunilor rămase în urmă de la nivel european în ce privește elaborarea și implementarea

strategiilor de specializare inteligentă. Inițial acest proiect s-a derulat doar la nivelul regiunilor Nord-Vest și Nord-Est de la nivelul României. Începând cu iunie 2018, activitățile acestuia s-au extins și la nivelul celorlalte regiuni din România având în vedere propunerile Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027 unde specializarea inteligentă și inovarea sunt un obiectiv principal al finanțărilor europene, existența unui cadru adecvat și a unei guvernante bune fiind condiții necesare de îndeplinit pentru

accesarea fondurilor necesare. În cadrul acestui proiect sprijinul acordat pentru celelalte regiuni de dezvoltare de la nivelul României, constă în asigurarea de asistență în procesul de monitorizare a RIS3 regional, inclusiv îmbunătățirea acestor strategii, sprijinirea procesului de descoperire antreprenorială de la nivel regional care să susțină identificarea de proiecte ce ar putea fi finanțate prin programele europene fie din perioada aceasta de programare sau din perioada următoare, instruire pentru actorii regionali în ce privește implementarea și monitorizarea RIS3, precum și dezvoltarea de proiecte pentru

implementarea RIS3. Astfel în cadrul asigurat de proiect și pentru facilitarea implementării și monitorizării RIS3 de la nivel regional, în cadrul proiectului menționat mai sus au fost organizate, în trimestrul 3 al anului 2018, 2 workshop-uri cu reprezentanții ADR-urilor, MDRAP, JRC, Banca Mondială și alți actori regionali și naționali implicați în proces la care s-au discutat aspecte privind monitorizarea strategiilor de specializare inteligentă (23.10.2018 – București și 11-12.12.2018 – Madrid).

De asemenea în cea de a doua jumătate a anului 2018 s-a demarat o nouă serie de întâlniri de **descoperire antreprenorială** care au ca scop identificarea provocărilor și constrângerilor privind domeniile transsectoriale identificate în cadrul strategiei de specializare inteligentă regionale, precum și identificarea de proiecte care să rezolve aceste probleme identificate. Astfel, au fost realizate două întâlniri de descoperire antreprenorială pentru ariile prioritare Energie în mediul construit (19.09.2018, Brașov) și Medicină preventivă și recuperatorie și noi tehnologii medicale (31.10.2018, Târgu Mureș). În cadrul celor două întâlniri au participat un număr de 101 persoane reprezentând cele patru componente ale helixului cvadruplu (29 de reprezentanți ai administrației publice, 29 de reprezentanți ai mediului academic și de cercetare, 25 de reprezentanți ai companiilor și 18 reprezentanți ai ONG-urilor). Întâlnirile de descoperire antreprenorială s-au desfășurat conform unei metodologii îmbunătățite, care a presupus exerciții participative prin formarea de grupuri de discuții, identificarea de provocări și constrângeri, identificarea, consolidarea și ierarhizarea de soluții sub formă de idei de proiecte, formarea de echipe în jurul ideilor de proiecte și discutarea rezultatelor, respectiv a celor 31 de provocări identificate inițial, care, prin discuții, au condus la 4 idei de proiecte. Întâlnirile de descoperire antreprenorială vor continua în semestrul 1 al anului 2019 pentru prioritățile tematice: Modernizare industrială, Economie colaborativă și lanțuri de valoare locale și Economie circulară.

Tot ca parte a implementării Strategiei de Specializare Inteligentă, ADR Centru a format un consorțiu împreună cu cluster-ul LifeTechCity și Spitalul Clinic de Urgență din Târgu Mureș, cu care a participat la o competiție deschisă în cadrul **proiectului inDemand** – Demand Driven Co-Creation for Public Entities (Proces de co-creație pe baza de nevoi pentru entități publice), finanțat în cadrul Framework Research Programme Horizon 2020, Inovative Society (H2020-EU.3.6.2.), apelul H2020-SC6-CO-CREATION-2016-3. Proiectul implică aplicarea unui model de co-creație în domeniul e-health, prin care o unitate publică furnizor de servicii de sănătate (challenger) identifică nevoi în vederea soluționării lor într-un proces de co-creație împreună cu companii (solver) și cu susținerea unei organizații – punte care va susține companiile selectate în optimizarea modelului de business, acces la finanțare și comercializare de sprijin a afacerilor (supporter) în condițiile în care accesul la finanțare a companiilor selectate pentru dezvoltarea soluției se va face prin intermediul unui finanțator (funder). Implicarea noastră în proiect a început în septembrie 2018, iar până la finalul anului 2018 membrii consorțiului au participat la mai multe întâlniri on-line pentru familiarizare cu procesul de co-creație, iar Spitalul Clinic de Urgență din Târgu Mureș a demarat procesul de identificare de nevoi. În prima parte a anului 2019 proiectul va continua prin validarea internă a nevoilor identificate, organizarea concursului de soluții pentru selectarea companiilor-solver și identificarea de surse de finanțare pentru prima etapă de dezvoltare a soluțiilor. În pregătirea acestui ultim pas, încă de la început ADR Centru a luat în considerare ca posibilă sursă de finanțare schema de „proof of concept” care va fi dezvoltată de Banca Mondială ca parte a proiectului „Targeted Support to RIS3 in Romania”, posibilitate confirmată și de către AM POR, în urma unei solicitări adresate de către ADR Centru.

3. Elaborarea „Studiului privind potențialul de dezvoltare și perspectivele economice ale Regiunii Centru”

Unul dintre obiectivele majore ale PDR Centru este „dezvoltarea economiei regionale bazate pe cunoaștere prin modernizarea și eficientizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea rolului cercetării-dezvoltării-inovării la nivelul economiei Regiunii Centru”. În acest context, ADR Centru a apreciat ca necesară achiziția serviciilor de realizare a unui studiu privind potențialul de dezvoltare și perspectivele economice ale Regiunii Centru. Contractul pentru realizarea studiului a fost semnat în data de 07.07.2017 cu ofertantul câștigător – SC Mancom Centru SRL, studiul fiind finalizat și livrat în luna mai 2018.

Unul dintre obiectivele studiului a fost acela ca, pe baza analizei datelor și informațiilor privind mediul economic și piața muncii, structurile existente pentru susținerea IMM-urilor și implementarea programelor publice de finanțare a IMM-urilor, precum și pe baza rezultatelor unui sondaj în rândul firmelor din regiune, să fie formulate recomandări de îmbunătățire a politicilor în domeniul economic la nivelul Regiunii Centru. În sensul competitivității internaționale, economia regională trebuie să aibă ca fundament un sector stabil, sănătos și flexibil al întreprinderilor mici și mijlocii. IMM-urile sunt cele care în situații de criză indică direcția, stabilesc ritmul, dau dovada de flexibilitate și sunt inovative. Ele reprezintă un motor generator de locuri

Studiu privind potențialul de dezvoltare și
perspectivele economice ale
Regiunii Centru

Elaborat de: ADR CENTRU
Mai 2018

de muncă, unde tinerii pot face stagii de practică pe perioada formării profesionale. Un sector puternic al IMM-urilor reprezintă o premisă importantă pentru o structură economică puternică și pentru consolidarea unităților administrativ-teritoriale. IMM-urile au nevoie de sprijin în mod special nu doar pentru a-și conserva poziția în cadrul economiei, ci și pentru a o consolida și a-și extinde piețele.

Din cercetarea realizată în rândul IMM-urilor din Regiunea Centru, extragem câteva concluzii și dificultăți evidențiate de către reprezentanții mediului de afaceri:

- Amplasamentul firmelor din Regiunea Centru este în mare parte determinat de dotarea cu utilități și apropierea de piețele de desfacere, excepție făcând microîntreprinderile care tind să își amplaseze firmele în funcție de rezidența antreprenorilor;
- La demararea afacerilor se optează pentru resurse financiare proprii sau ale familiilor / prietenilor și mai puțin pentru apel la credite, ceea ce indică o opțiune redusă față de risc;
- Digitalizarea este o problemă reclamată atât pentru firme cât și pentru instituțiile publice
- Disponibilitatea forței de muncă specializate este extrem de importantă pentru dezvoltarea afacerii, dar se apreciază că nu este îndeplinită în mod corespunzător. Se reclamă o lipsă generală de forță de muncă, dar predomină lipsa forței de muncă calificate în meserii;
- Se consideră insuficiente consultanța și asistența oferite de instituțiile publice; Consultanța și asistența pentru afaceri sunt reclamate ca problematice atât ca și calitate cât și ca accesibilitate

Din secțiunea analitică a studiului se desprind multiple oportunități de acțiune în vederea consolidării dinamicii creșterii și investițiilor în Regiunea Centru. Măsurile propuse de către realizatorii studiului au fost grupate în cinci domenii mari de acțiune:

1. Asigurarea condițiilor-cadru pentru dezvoltarea IMM-urilor și creșterea atractivității Regiunii Centru pentru investitori (implicarea instituțiilor și autorităților locale/ regionale în promovarea economică, corelarea și coordonarea la nivel local/ regional a domeniilor care potențează dezvoltarea economică regională: transport, învățământ și formare, cercetare și inovare);
2. Îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru implementarea strategiei de specializare inteligentă (susținerea domeniilor de specializare inteligentă, facilitarea implementării la nivelul firmelor a conceptului industrie 4.0, susținerea transferului tehnologic)
3. Consecvență în calificarea forței de muncă prin programe de formare profesională mai atractive și sisteme duale de studii în cadrul universităților (extinderea sistemului dual de învățământ preuniversitar și dezvoltarea sistemului dual în cadrul sistemului universitar, creșterea rolului parteneriatelor școală-angajatori privați-administrația locală, promovarea învățământului profesional și orientarea școlară timpurie etc.)
4. Implicarea administrației publice locale și regionale în procesul de dezvoltare a IMM-urilor (stabilitate și predictibilitate în domeniul fiscal, reducerea birocrăției, e-guvernare, crearea unei bănci regionale de investiții).
5. Îmbunătățirea oportunităților oferite antreprenorilor de către structurile private (deschidere mai mare a sectorului bancar spre nevoile IMM-urilor și îmbunătățirea condițiilor de creditare, creșterea rolului camerelor de comerț și industrie, întărirea organizațiilor patronale și a asociațiilor profesionale).

Versiunea completă a Studiului privind potențialul de dezvoltare și perspectivele economice ale Regiunii Centru poate fi consultată pe website-ul oficial al ADR Centru, la următoarea adresă - <http://www.adrcentru.ro/Detaliu.aspx?t=ADStudiiRegionale&eID=2832>.

4. Implementarea Portofoliului Regional de proiecte

Portofoliul regional de proiecte reprezintă un capitol din cadrul Planului Regional de Dezvoltare, identificarea proiectelor realizându-se în colaborare cu partenerii de la nivel regional, începând cu anul 2011. Portofoliul este structurat pe teme majore de dezvoltare, precum și pe prioritățile PDR 2014-2020 și include 1.337 proiecte, cu o valoare de 28,32 miliarde lei. O mare parte din aceste proiecte se află astăzi în diferite faze de implementare, beneficiind de finanțare prin intermediul programelor de finanțare europene sau naționale.

Astfel, în anul 2018, pentru a putea analiza implementarea portofoliului regional de proiecte, în vederea elaborării rapoartelor strategice de monitorizare ale PDR și RIS3, s-au realizat o serie de activități după cum urmează:

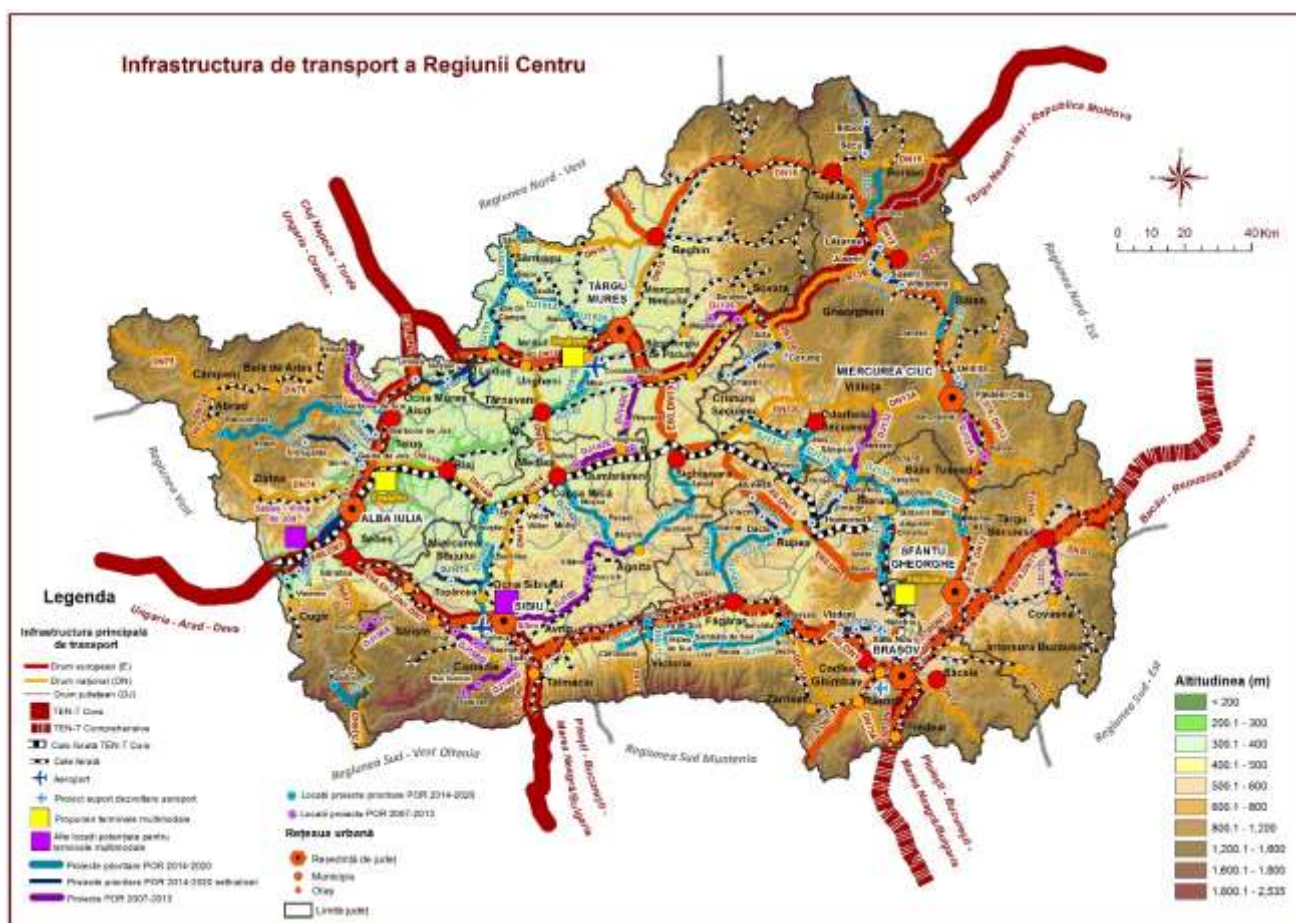
1. A fost făcută o solicitare către toate autoritățile de management și organismele intermediare de la nivel național aferente programelor operaționale de la nivelul României în perioada 2014-2020, pentru a ne transmite proiectele contractate și aflate în implementare, precum și cele aflate în pregătire sau în proces de evaluare de la nivelul Regiunii Centru. Ca urmare a acestei solicitări a rezultat ca la începutul anului 2018 de la nivelul Regiunii Centru erau contractate pe toate programele operaționale un număr de 1662 proiecte cu o valoare totală de 10,27 miliarde Lei (2,23 miliarde Euro) și 487 proiecte se află în proces de evaluare și contractare cu o valoare de 1,6 miliarde Lei.
2. Au fost solicitate entităților care au depus scrisori de intenție pentru Axa Prioritară 1 a POR 2014-2020 de la nivel regional să prezinte stadiul elaborării propunerilor de proiecte și s-au purtat discuții cu aceștia, individual, cât și în cadrul sesiunilor de informare organizate de către ADR Centru, privind dezvoltarea ideilor promovate, conform Ghidurilor specifice aferente acestei priorități de Investiții.
3. S-a creat un formular online, integrat pe website-ul <http://regio-adrcentru.ro/>, prin care este sprijinită implementarea și monitorizarea RIS3, dându-se posibilitatea fiecărui promotor de proiecte să încarce pe o platformă online, într-un format standardizat, principalele informații referitoare la proiectele proprii care vizează obiectivele RIS3 și, în același timp, permițând ADR Centru o actualizare permanentă a portofoliului de proiecte aferent RIS3, precum și o analiză a modului cum este implementată această strategie la nivel regional.
4. S-a acordat asistență și consiliere beneficiarilor proiectelor de infrastructură aeroportuară și multimodală declarate ca proiecte prioritare în interesul dezvoltării economice și sociale a Regiunii Centru prin Hotărârile CDR Centru nr. 19 și 20 din 26.09.2017, în promovarea acestor obiective de investiții și în pregătirea documentațiilor necesare pentru realizarea lor. Pentru **infrastructura multimodală**, au fost identificate 5 idei de proiecte la nivel regional. Astfel, au fost organizate 2 întâlniri de lucru (20 februarie și 23 octombrie 2018), la Alba Iulia, la care au

participat promotorii obiectivelor de investiții în terminale multimodale. Obiectivul acestor întâlniri a fost de a discuta stadiul proiectelor, de a împărtăși experiențe în ceea ce privește dificultățile întâmpinate și soluțiile identificate pentru depășirea acestor dificultăți și de a demara elaborarea unei strategii comune de promovare a proiectelor. De asemenea s-a solicitat promotorilor acestor proiecte să transmită câte o fișă detaliată pe fiecare proiect în parte pentru a putea vedea stadiul acestor inițiative și a găsi soluții pentru sprijinirea implementării acestora. În acest moment, ADR Centru implementează, în cadrul unui proiect de cooperare intereuropeană, în colaborare cu alți 2 parteneri, o acțiune pilot care vizează realizarea de studii de fezabilitate pentru sisteme de transport multimodal. Activitatea este implementată în perioada august 2018 – mai 2019.

- Referitor la **infrastructura aeroportuară**, s-au făcut demersuri pentru includerea proiectului privind Construcția Aeroportului Brașov în Master Planul General de Transport al României, iar ADR Centru a realizat un document de poziție în acest sens. Principalele argumente în susținerea acestui proiect sunt gradul de maturitate, rata internă de rentabilitate economică, susținerea din partea comunității locale și a administrației regionale, faptul că Municipiul Brașov are prezent întregul lanț valoric al industriei aeronautice.

În cadrul ședințelor Comitetului Regional de Planificare și ale Consorțiului Regional de Inovare au fost discutate și analizate proiectele aferente Planului Regional de Dezvoltare, respectiv Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru, rapoartele de monitorizare ale acestor documente incluzând câte un capitol cu referire la portofoliul de proiecte aferent.

Capitolul II

Implementarea Programului Operațional Regional 2014-2020

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 este succesorul **Programului Operațional Regional 2007-2013** și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020.

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, gestionat de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene în calitate de Autoritate de Management, a fost adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015. În luna martie 2016 a fost publicată o versiune modificată a programului. Principalele modificări au constat în alocarea sumei de 100 milioane euro din program (Axa prioritară 2) pentru „Inițiativa pentru IMM-uri” și elaborarea Programului Operațional Inițiativa pentru IMM-uri, reconfigurarea Axei Prioritare 2 ținând seama de noua alocare, precum și modificarea modului de abordare și implementare a Axei Prioritare 1 privind promovarea transferului tehnologic. În cursul anului 2017 Programul a mai suferit o serie de modificări, ultima și cea mai importantă fiind cea de la finalul anului 2017, modificare prin intermediul căreia pe lângă realizarea de realocări între diferitele Axe și Priorități de investiții ale Programului s-a inclus în cadrul POR 2014-2020, o nouă axă prioritară – Axa prioritară 13 – Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii. De asemenea în cursul anului 2017, POR 2014-2020 a primit o alocare de 160 milioane euro de la Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Pentru reducerea riscului dezangajării fondurilor alocate POR la finalul anului 2018, în cadrul ședinței CM POR din data de 24 mai 2018, s-a propus o nouă modificare asupra programului, prin crearea a 2 Axe Prioritare noi: Axa Prioritară 14 „Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență” și Axa Prioritară 15 „Inițiativa pentru IMM-uri”. De asemenea, prin decizia CMPOR nr. 97/ 26.06.2018, adoptată prin procedură scrisă, s-a aprobat o nouă modificare a programului, noua versiune fiind transmisă Comisiei Europene prin sistemul electronic de transmitere a informațiilor (SFC 2014), spre aprobare.

Programul are în momentul de față **15 Axe Prioritare**, care au în total o alocare estimată de 8,38 miliarde euro, din care **6,86 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE**, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR). Alocarea aferentă Regiunii Centru din cadrul POR 2014-2020 este de **660,90 mil. Euro din FEDR**, la care se adaugă cofinanțarea națională, rezultând un buget total de **788,89 mil. Euro**.

Obiectivul general al POR 2014-2020 este *creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.*

Axele Prioritare POR 2014-2020, împreună cu activitățile aferente și potențialii beneficiari, precum și alocările financiare la nivel național și regional din FEDR sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Axa Prioritară	Alocare FEDR total (mil. EUR)	Alocare FEDR Regiunea Centru (mil. EUR)	Activități	Beneficiari
AP 1 – Promovarea transferului tehnologic	152,53	13,89	crearea, modernizarea, extinderea, dotarea entităților de inovare și transfer tehnologic (ITT) și a parcurilor științifice și tehnologice sprijinirea IMM-urilor care în parteneriat cu un ITT implementează în activitatea proprie un rezultat al cercetării	IMM, APL urban și rural, ONG, universități, clustere, și alte entități - care furnizează activități de transfer tehnologic cf. legislației în vigoare
AP 2 - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	979,68	118,28	construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii al IMM-urilor, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale; înființarea de incubatoare de afaceri instrumente financiare pentru IMM	Microîntreprinderi, IMM, fondatori incubatoare de afaceri
AP 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	936,69	91,59	eficiență energetică a clădirilor publice, rezidențiale, inclusiv investiții în iluminatul public;	APL urban și rural (pt. clădiri publice), APC
	516,69	40,17	transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	APL urban cu excepția reședințelor de județ
AP 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	957,45	132,32	transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	APL (reședințe de județ)
	106,38	14,70	revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate, etc.)	
	50,00	6,91	(comunități marginalizate) clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, etc. străzi urbane și utilități de bază la scară mică	

	65,00	8,98	infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice).	
AP 5 – Regenerare urbană și patrimoniu cultural	276,60	29,34	restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural	APL urban și rural (pentru obiective de patrimoniu UNESCO și național) ONG, Unități de cult
	91,22	8,30	regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare terenuri abandonate, etc).	APL urban cu excepția reședințelor de județ
AP 6 – Infrastructură de transport rutier	885,39	92,22	modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN T	APL – județ (listă prioritară de proiecte)
AP 7 – Valorificarea potențialului turistic	99,74	10,29	dezvoltarea infrastructurii turismului din stațiunile turistice	APL – stațiuni turistice
AP 8 – Infrastructură sanitară și socială	260,51	18,29	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructură de sănătate	APL urban și rural, furnizori de servicii sociale acreditați
	87,60	2,64	reabilitare/ modernizare infrastructură socială	
AP 9 – Comunități marginalizate (CLLD)	83,74	-	acțiuni integrate prin: investiții în infrastructura de sănătate, educație, servicii sociale, locuințe sociale, activități de economie socială, amenajarea spațiului urban degradat	GAL - APL, IMM, ONG, unități de cult, etc din zonele urbane având o populație de peste 20.000 locuitori
AP 10 – Infrastructura educațională	296,70	30,71	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructura de educație – creșe, grădinițe, învățământ 1-8, licee profesionale, universități	APL urban și rural, Universități
AP 11 – Cadastru	253,43	-	integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României;	ANCPI
AP 13 – Regenerare urbană orașe mici și mijlocii	200,00	18,13	Îmbunătățirea serviciilor sociale, educaționale și cultural recreative – centre sociale de zi, cantine sociale, locuințe sociale, grădinițe, creșe, școli, clădiri cu funcțiuni cultural-recreative Îmbunătățirea spațiilor publice urbane – drumuri publice, zone pietonale, parcuri, sisteme de supraveghere, utilități, parcări de mici dimensiuni	APL din orașe sub 100.000 locuitori, cu excepția reședințelor de județ

AP 14 – Spitale regionale de urgență	150,00	-	construcția și dotarea spitalelor de urgență regionale (Cluj, Craiova, Iași)	MS, parteneriate între MS și autoritățile și instituțiile publice locale.
AP 15 - Inițiativa pentru IMM-uri	250,00	-	facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare prin implementarea instrumentului de garantare neplafonată	IMM
TOTAL	6.860,00	660,90		

Organismele de gestionare ale Programului sunt:

- ✚ Autoritate de Management – Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene
- ✚ Organisme Intermediare – Agențiile pentru Dezvoltare Regională

Derularea apelurilor de proiecte în cadrul POR 2014-2020 are la bază prevederile Ghidului general, precum și prevederile Ghidurilor specifice apelurilor de proiecte aferente fiecărei Priorități de Investiții/ Axe Prioritare/ Operațiuni și/ sau Ghidurilor specifice apelurilor naționale. Prevederile respectivelor documente se completează sistematic în ceea ce privește informațiile necesare pentru depunerea cererilor de finanțare.

Ca regulă generală, apelurile de proiecte în cadrul POR 2014-2020 se **lansează on-line, prin utilizarea aplicației MySMIS**. Ulterior depunerii, cererile de finanțare vor intra într-un sistem de verificare, evaluare și selecție, în urma căruia vor fi finanțate doar proiectele care întrunesc toate condițiile de eligibilitate și, care, în urma evaluării tehnice și financiare, se încadrează în alocarea apelului respectiv de proiecte. Contractul de finanțare va fi semnat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, Agenția pentru Dezvoltare Regională din regiunea respectivă, în calitate de Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional 2014-2020, și solicitant.

În cursul **anului 2018**, principalele activități privind POR 2014-2020 s-au axat pe:

- ✚ Realizarea activităților de helpdesk și consultanță asigurate potențialilor solicitanți de fonduri ai POR 2014-2020, precum și participarea la pregătirea documentelor de programare și a ghidurilor solicitantului;
- ✚ Activități de informare și comunicare la nivel regional privind POR 2014-2020;
- ✚ Efectuarea procesului de evaluare și selecție și a celui de contractare pentru proiectele depuse în cadrul apelurilor de proiecte lansate;
- ✚ Efectuarea procesului de monitorizare și verificare financiară a proiectelor contractate în cadrul POR 2014-2020.

1. Realizarea activităților de helpdesk și consultanță și participarea la pregătirea documentelor de programare

Pe parcursul anului 2018, **activitatea de helpdesk** și asigurare de sprijin în pregătirea documentațiilor pentru accesarea fondurilor pe POR 2014-2020 s-a concentrat pe:

- + Lansarea la nivel regional a 8 apeluri de proiecte în cadrul a 6 Priorități de Investiții
- + Publicarea versiunii actualizate a Ghidului Solicitantului – Condiții generale de accesare a fondurilor, ghid modificat prin ordinele de ministru nr. 2476/ 19.03.2018, 4511/ 12.04.2018, 5526/ 28.08.2018, 6132/ 05.11.2018, 6288/ 26.11.2018 și 6316/ 28.11.2018.
- + Publicarea spre consultare publică a ghidurilor pentru care apoi a fost lansată versiunea finală: PI 13.1 – Orașe mici și mijlocii, 1.1A – Entități de Inovare și Transfer Tehnologic, 1.1 B – Parcuri științifice și tehnologice, 9.1 – Comunități defavorizate (CLLD) și 2.2 – IMM-uri; apeluri proiecte nefinalizate în cadrul Priorităților de Investiții 4.1 – Mobilitate urbană, 5.1 – Patrimoniu cultural, 6.1 – Infrastructură rutieră, 8.1 – Infrastructură sanitară și socială (apel de proiecte aferent UPU și ambulatorii, respectiv apel de proiecte pentru achiziția de ambulanțe), 10.1 – Infrastructură educațională.
- + Publicarea versiunilor actualizate ale Ghidurilor specifice pentru apelurile de proiecte lansate.
- + Soluționarea a **854 de cereri de informații** (directe, telefonice sau transmise în format scris) privind accesarea fondurilor din cadrul POR și a **20 solicitări de informații publice** primite din partea mass-media sau a cetățenilor.
- + Au fost organizate **9 sesiuni de informare** privind lansarea la nivel local sau regional a Priorităților de Investiții 1.1A – ITT și 1.1B – Parcuri științifice și tehnologice (1 eveniment pentru ambele), 1.1B (eveniment separat), 1.1C – IMM în parteneriat cu ITT (2 evenimente), 2.1B – Incubatoare de afaceri, 3.1C – Iluminat public, 8.1A – Ambulatorii, 8.3A – Persoane vârstnice și 13.1 – Orașe mici și mijlocii.
- + În cursul anului au avut loc două întâlniri de lucru privind mobilitatea urbană (18.01.2018, 23.10.2018), o întâlnire de lucru cu reprezentanții municipiilor reședință de județ și reprezentanții AMPOR (13.02.2018), 2 întâlniri de lucru pe tema Contractului de Servicii Publice (18-19.02.2018), o întâlnire de lucru cu autoritățile locale din Regiunea Centru (12.06.2018) și o întâlnire de lucru cu autoritățile locale din Regiunile Centru, Vest și Nord Vest (11.09.2018).

În ce privește **participarea la pregătirea documentelor de programare și a Ghidurilor solicitantului**, în cursul anului 2018, activitatea ADR Centru s-a concentrat pe:

- + Transmiterea de observații și propuneri privind Ghidurile solicitantului – condiții specifice de accesare a fondurilor aferente Priorităților de Investiții lansate spre consultare publică – **4 scrisori cu observații și propuneri**.
- + Informarea potențialilor beneficiari de fonduri din Regiunea Centru cu privire la publicarea versiunilor finale sau modificarea acestora, cu referire la Ghidul general sau a Ghidurilor

solicitantului - condiții specifice de accesare a fondurilor sau a modificării acestor ghiduri, cât și a versiunilor consultative ale Ghidurilor specifice – **50 scrisori de informare**.

- ✚ Întâlniri de lucru și discuții cu potențialii solicitanți de fonduri din Regiunea Centru în vederea pregătirii de proiecte pentru POR 2014-2020.

- ✚ Informarea potențialilor beneficiari de fonduri din Regiunea Centru cu privire la diverse clarificări primite din partea AMPOR cu referire la prevederile Ghidurilor specifice.

- ✚ Informare privind activitățile de pregătire SIDU/ PMUD, precum și alte informații cu privire la dezvoltarea urbană durabilă.

- ✚ Participare la **9 întâlniri de lucru** privind POR 2014-2020:

- 1 întâlnire de lucru între reprezentanții AM POR și reprezentanții ADR-urilor, organizată la Piatra Neamț, în data de 28.02.2018;
- 1 întâlnire de lucru privind stadiul implementării proiectelor finanțate prin POR 2014-2020, respectiv POR 2007-2013, organizată de MDRAP, în data de 19.04.2018;
- 1 reuniune pregătitoare care are drept scop definitivarea sprijinului JRC/ BM pentru continuarea implementării inițiativei cu privire la regiunile mai puțin dezvoltate din România, organizată de MDRAP și o reuniune de lucru privind Lagging Regions, organizată de MFE, în perioada 05-06.06.2018;
- 1 ședință CM POR 2014-2020: Tulcea – 23-24.05.2018.
- 1 întâlnire de lucru dintre reprezentanții UEFISCDI și cei ai ADR-urilor, unde au fost discutate aspecte privind strategiile de specializare inteligentă și AP 1 a POR 2014-2020 – București, 17.09.2018
- 1 reuniune de lansare a primelor studii de evaluare privind evaluarea intervențiilor POR 2014-2020 – Axele Prioritare 2, 3, 5, 6, 7 și 11 - București, 09.10.2018
- 1 reuniune a Comitetului de Coordonare RIS3 cu referire la monitorizarea strategiilor de specializare inteligentă - București, 23.10.2018
- 1 întâlnire de lucru între reprezentanții Comisiei Europene, AM POR, ADR-urilor și primăriilor municipii reședință de județ din Regiunile Nord Vest, Vest și Centru – Oradea, 24.10.2018
- 1 reuniune a Comitetului de Coordonare al Evaluării - București, 07.11.2018

De asemenea, s-a participat la **37 evenimente**, în cadrul cărora reprezentanții ADR Centru au prezentat aspecte referitoare la POR 2014-2020.

2. Activități de informare și comunicare la nivel regional privind POR 2014-2020

În acest sens în anulul 2018 la nivel regional au fost realizate următoarele activități:

- ✚ Pe parcursul anului 2018 s-au organizat și s-a participat la **38 de evenimente de informare privind POR, la care au fost prezente peste 3.400 persoane**, plus alte 3 evenimente destinate publicului larg, la care au participat în total peste 2.700 persoane, care au fost informate despre activitatea ADR Centru în cadrul POR 2014-2020, după cum urmează:

- ✚ Realizarea unui număr de **75 de informări și comunicate de presă**, 3 interviuri radio/presa scrisă, transmise la peste 400 persoane de contact, care au fost preluate de media locală și regională și s-au transformat în peste **320 articole** apărute în presă.
- ✚ Distribuirea de aproximativ **41.000 materiale de informare și publicitate**, din care peste **39.000** publicații editate de ADR Centru, în calitate de Organism Intermediar pentru POR, precum și peste **6.600** obiecte promoționale realizate de ADR Centru.
- ✚ Editarea a patru ediții de ziar regional "Info Regiunea Centru" și tipărirea în 40.000 de exemplare (10.000/ediție) care s-au distribuit gratuit în peste 110 locații din regiune.
- ✚ Popularea site-ului www.regio-adrcentru.ro cu peste 300 de știri sau informații utile, activitate în urma căreia site-ul a înregistrat peste 177.539 sesiuni de vizite, cu aproape 379.162 accesări de pagini, de către peste 170.000 vizitatori, dintre care 41.000 utilizatori noi.
- ✚ Elaborarea și difuzarea a 12 ediții lunare ale **Catalogului Surselor de Finanțare Nerambursabilă**, precum și a 13 ediții de newsletter electronic **Focus Regio Centru**, transmise la 350 abonați.
- ✚ Elaborarea unei secțiuni pe site "Politică de confidențialitate a datelor" conform GDPR și realizarea unor campanii de informare a cetățenilor ce au date de contact înregistrate la ADR Centru
- ✚ Prin **contul Facebook ADR Centru**, ce are în prezent peste 4.500 de persoane care apreciază pagina, toate informațiile publicate pe site-urile ADR Centru au fost mereu distribuite și promovate, fiind preluate de către alte instituții sau entități. Aceste informații au furnizat date utile, notificări despre evenimente, lansări, proiecte și consultări. Postările ADR Centru au fost preluate și redistribuite atât de către cetățeni, de către MDRAP, dar și de firme sau mass media.
- ✚ În colaborare cu Departamentul Programare și Serviciul Asistență Tehnică au fost elaborate cerințele necesare pentru derularea în continuare a activităților de informare și publicitate pe anul 2018-2019, precum și bugetul aferent. Au fost prevăzute diverse activități de informare și publicitate, campanii de publicitate prin mass-media sau evenimente de masă sau cu target pe grupurile țintă a potențialilor beneficiari, parteneriate locale, regionale sau internaționale acțiuni care susțin ADR Centru în atingerea indicatorilor propuși în termeni de grad de conștientizare a rezultatelor Regio în regiune.
- ✚ Întocmirea a **4 rapoarte de progres** pe componenta de Help-Desk și transmiterea lor la AMPOR, precum și două **Rapoarte asupra Planului de comunicare al POR**, pentru 2017, respectiv semestrul I 2018.

- ✚ Întocmirea și transmiterea a trei rapoarte către Instituția Prefectului Mureș privind activitățile de informare și comunicare ale ADR Centru prin proiecte derulate.
- ✚ Elaborare proceduri de achiziție publică pentru desfășurarea evenimentelor POR 2014-2020, în condiții optime, pliate pe cerințele potențialilor solicitanți de fonduri
- ✚ Au fost întocmite documentații necesare pentru achizițiile a 70 de servicii de organizare evenimente, de servicii tipografice și de obiecte promoționale
- ✚ Avizarea a **677 materiale de informare și comunicare** emise de către beneficiarii POR 2014-2020.
- ✚ Actualizare machete și prezentări privind măsurile de informare și publicitate aplicabile proiectelor POR 2014-2020, în luna februarie și aprilie, conform modificărilor emise de către MDRAP

3. Evaluarea, selecția și contractarea cererilor de finanțare depuse de beneficiari în cadrul POR 2014-2020 la nivelul Regiunii Centru

Procesul de evaluare, selecție și contractare a proiectelor depuse în cadrul POR 2014-2020 a continuat pe parcursul anului 2018, în acest sens au fost derulate următoarele activități:

- ✚ Participare la întâlnire de lucru în cadrul AMPOR;
- ✚ Verificarea conformității administrative și eligibilității pentru **253 de cereri** de finanțare aferente PI 1.1.C, 2.1.B, 3.1.A, 3.1.B, 3.1.B SUERD, 3.1.C, 3.2, 3.2-NEFINALIZATE, 4.1-NEFINALIZATE, 4.4, 5.1-SUERD, 5.2, 6.1-NEFINALIZATE, 8.1.A, 8.1.A-NEFINALIZATE, 8.2.B, 8.2.B-NEFINALIZATE, 10.1.A, 10.1.B, 10.2, 10.3, 13.1;
- ✚ Evaluarea din punct de vedere tehnic și financiar a unui număr de **222 cereri** de finanțare aferente PI 2.1.A, 2.2, 3.1.B, 6.1 și realizarea a 144 **vizite la fața locului**, corespunzătoare aceleiași etape de evaluare;

Din cele 222 cereri de finanțare evaluate tehnic și financiar, 162 au fost evaluate de către evaluatorii tehnici independenți angajați în cadrul ADR Centru.

- ✚ Evaluarea din punct de vedere a conformității administrative și admisibilității a 7 PMUD
- ✚ Demararea etapei de precontractare pentru **270 cereri de finanțare**, după cum urmează: 24 CF – PI 2.1.A, 103 CF – PI 2.2, 16 CF – PI 3.1A ap2, 52 CF – PI 3.1B, 1 CF – PI 3.2, 1 CF –PI 4.4, 14 CF – PI 5.1 SUERD, 6 CF – PI 5.2 ap 2, 8 CF – PI 6.1-nefinalizate, 6 CF - PI 7.1 ap.2, 5 CF -8.1A-nefinalizate, 5 CF 8.2B-nefinalizate, 5 CF – 8.2B, 10 CF – 8.3A, 10 CF – 10.1B, 2 CF-10.2, 2 CF-10.3;
- ✚ Întocmirea documentației de contractare și transmiterea ei la AM POR pentru **337 cereri de finanțare**, după cum urmează: 82 CF – PI 2.1A, 117 CF – PI 2.2, 15 CF – PI 3.1A ap. 2, 56 CF - PI 3.1B, 1 CF -4.4, 14 CF - PI 5.1 SUERD, 6 CF – PI 5.2 ap. 2, 2 CF – PI 6.1 ap.2, 8 CF -6.1 nefinalizate, 4 CF – PI 7.1 ap. 2, 5 CF – 8.1A nefinalizate, 5 CF -8.2B nefinalizate, 9 CF – 8.3A, 10 CF – 10.1B, 1 CF – 10.2, 2 CF – 10.3;
- ✚ Semnarea a **423 contracte de finanțare**, după cum urmează: 186 CF –PI 2.1A, 139 CF -2.2, 2 CF - PI 3.1.A-ap. 2, 50 CF – 3.1B, 6 CF – PI 5.1, 3 CF-5.1 SUERD, 5 CF – PI 5.2 ap. 2, 7 CF – PI 6.1 ap. 2, 7 CF

– 6.1 nefinalizate, 2 CF – PI 7.1 ap.2, 5 CF – 8.1A nefinalizate, 5 CF -8.2B nefinalizate, 1 CF -8.2 Ambulante, 3 CF – 8.3A, 2 CF -10.1 MEN;

- ✚ Întocmirea și transmiterea la AMPOR a rapoartelor de progres săptămânale și lunare privind procesul de evaluare și selecție: 52 rapoarte de progres săptămânale, 12 rapoarte de progres lunare, completate și transmise;
- ✚ Elaborarea și transmiterea săptămânală la AM POR a listei privind proiectele finanțabile, întocmita ulterior sesiunilor de evaluare tehnică și financiară;
- ✚ Asigurarea desfășurării în bune condiții a misiunilor de audit intern și extern, prin punerea la dispoziția auditorilor a documentațiilor solicitate și orice clarificare necesară cu privire la proiectele auditate.

La data de 31.12.2018, **situația proiectelor depuse în cadrul POR 2014-2020**, la nivelul Regiunii Centru este următoarea:

- ✚ **1.316 proiecte depuse**, cu o valoare totală solicitată de **1.800,68 milioane euro**, din care
- ✚ **267 proiecte se află în selecție** (conformitate și eligibilitate, evaluare tehnică și financiară, vizită la fața locului), cu o valoare totală a sumei solicitate de **623,02 milioane euro**
- ✚ **482 proiecte respinse**, cu o valoare totală a sumei solicitate de **519,71 milioane euro**
- ✚ **50 proiecte în contractare** (în analiză documente la OI și în avizare contracte la AMPOR), cu o valoare totală a sumei solicitate de **67,49 milioane euro**
- ✚ **517 proiecte contractate** cu o valoare a sumei solicitate de **577,95 milioane euro**

O detaliere a acestei situații este prezentată în tabelul următor:

Anul priorității	Prioritatea de investiții	Nr. Apel	Data închiderii apelului (JJJJAA)	PROIECTE DEPUSE			PROIECTE RESPINSE			PROIECTE ÎN SELECȚIE		PROIECTE ÎN PRECONTRACTUAL		PROIECTE CONTRACTATE			Acoperire apel/registrare MI LEI	% acoperire apel/registrare
				Nr.	valoare totală MI LEI	valoare solicitată MI LEI	Nr.	valoare totală MI LEI	valoare solicitată MI LEI	Nr.	valoare solicitată MI LEI	Nr.	valoare solicitată MI LEI	Nr.	valoare totală MI LEI	valoare solicitată MI LEI		
1	1.1 C	1	25.08.2018	19	20.96	15.54	19	20.96	15.54	0	0.00			249	245.67	162.50	22.94	15.1%
2	2.1 A	1	04.05.2017	497	509.41	333.40	248	263.94	169.97								225.76	72.4%
2	2.1 B	1	09.07.2018	15	173.15	96.09	6	30.60	17.40	9	78.69						75.51	104.2%
2	2.2	1	30.08.2017	225	1.169.82	651.47	86	421.50	231.97					139	749.85	414.06	344.96	121.6%
3	3.1 A	1	16.11.2016	8	76.91	42.34	7	76.28	42.04					1	0.64	0.30	233.83	0.1%
3	3.1 A	2	28.02.2018	16	136.22	74.66	0	0.00	0.00			14	65.12	2	13.54	7.97	206.15	36.2%
3	3.1 B	1	04.10.2017	87	659.24	564.23	29	291.15	245.99			9	51.32	50	316.31	266.31	232.97	136.6%
3	3.1 C	1	18.10.2018	22	204.90	199.26	2	9.16	8.97	20	190.29						55.36	360.0%
3	3.2	1	21.06.2018	11	449.87	423.99	0	0.00	0.00	11	423.99						215.11	197.1%
3	3.2	netn	15.10.2018	1	15.00	14.41	1	15.00	14.41								263.81	0.0%
4	4.1	1	29.03.2019	12	502.47	482.10	0	0.00	0.00	12	482.10						712.45	1.8%
4	4.1	netn	09.10.2018	1	4.81	4.58	1	4.81	4.58								327.99	0.0%
4	4.2	1	29.03.2019	1	14.77	13.69	0	0.00	0.00								78.87	17.4%
4	4.3	1	29.03.2019	3	12.14	11.89	0	0.00	0.00	3	11.89						37.21	12.4%
4	4.4	1	29.03.2019	9	65.59	33.78	0	0.00	0.00	8	30.81	1	2.97				33.30	56.6%
4	4.5	1	29.03.2019	5	38.81	19.41	0	0.00	0.00	5	19.41						13.93	18.5%
5	5.1	1	25.11.2016	71	539.60	509.03	39	316.09	299.74					32	221.52	206.43	157.09	133.2%
5	5.2	1	25.11.2016	11	59.49	57.43	9	48.75	46.90					2	10.66	10.21	57.73	18.2%
5	5.2	2	15.10.2017	11	60.72	58.47	5	33.44	32.58			1	6.13	5	21.15	19.76	44.42	58.3%
6	6.1	1	16.11.2016	6	700.66	686.00	6	700.66	686.00								510.10	0.0%
6	6.1	2	13.07.2017	13	1.576.10	1.527.21	3	256.93	390.88					10	1.170.34	1.131.33	493.75	230.1%
6	6.1	netn	17.09.2018	8	112.29	108.64	1	29.15	28.57					7	85.61	82.42	754.34	10.6%
7	7.1	1	02.12.2016	10	140.76	137.76	8	114.61	112.14					2	25.82	25.23	62.46	41.0%
7	7.1	2	21.10.2017	9	52.73	50.57	2	26.01	25.49			5	39.50	2	26.01	25.48	55.08	118.2%
8	8.1/8.1 A	1	21.12.2018	28	266.98	247.73	0	0.00	0.00	28	247.73						105.40	189.8%
8	8.1/8.1 A	netn	07.09.2018	5	67.96	60.99	0	0.00	0.00					5	59.28	53.38	555.86	11.0%
8	8.1/8.2 B	1	18.04.2018	6	45.12	40.02	0	0.00	0.00	6	40.02						55.73	71.8%
8	8.1/8.2 B	netn	07.09.2018	5	102.85	92.08	0	0.00	0.00					5	77.92	70.73	208.97	44.1%
8	8.1/8.2 B - Ambulante	1	31.08.2018	1		87.23	61.06							1	87.23	61.06	441.61	13.8%
8	8.1/8.3 A	1	04.09.2017	15	35.81	33.85	6	11.01	10.75			6	15.12	3	8.43	7.98	17.07	135.4%
8	8.1/8.3 A	2	03.12.2018	7	19.94	18.96	0	0.00	0.00	7	18.96						17.61	11.6%
10	10.1 MEN	1	31.12.2020	2	158.91	113.41								2	158.91	113.41		
10	10.1/10.1 A	1	04.07.2018	38	111.95	84.06	1	1.19	0.89	37	83.17						54.95	151.3%
10	10.1/10.1 B	1	09.07.2018	75	453.29	427.53	3	6.30	5.89	62	368.79	10	52.85				51.54	818.0%
10	10.2	1	10.07.2018	13	156.50	131.76	0	0.00	0.00	11	107.60	2	24.16				12.28	1072.6%
10	10.1/10.3	1	24.07.2018	5	116.05	94.83	0	0.00	0.00	3	41.53	2	53.30				45.96	206.3%
13	13.1	1	01.10.2018	45	764.77	720.89	0	0.00	0.00	45	720.89						97.24	741.4%
Total lei				1.316	9.725,79	8.283,13	482	2.677,53	2.390,68	267	2.865,88	50	310,47	517	3.278,88	2.658,56		
Total euro					2.114,30	1.800,68		582,07	519,71		623,02		67,49		712,80	577,95		

4. Monitorizarea și verificarea financiară a proiectelor contractate în cadrul POR 2014-2020 la nivelul Regiunii Centru

Până la sfârșitul anului 2018, la nivelul Regiunii Centru au fost semnate **517 contracte**, care se află în implementare în cadrul POR 2014-2020, după cum urmează:

- ✚ 249 contracte pe PI 2.1A – Îmbunătățirea competitivității IMM
- ✚ 139 contracte pe PI 2.2 - Îmbunătățirea competitivității IMM
- ✚ 3 contracte pe PI 3.1A – Eficiența energetică a clădirilor rezidențiale
- ✚ 50 contracte pe PI 3.1B - Eficiența energetică a clădirilor publice
- ✚ 32 contracte pe PI 5.1 – Patrimoniu cultural
- ✚ 7 contracte pe PI 5.2 – Regenerare urbană
- ✚ 17 contracte pe PI 6.1 – Infrastructură rutieră
- ✚ 4 contracte pe PI 7.1 – Infrastructură de turism
- ✚ 5 contracte pe PI 8.1/8.1A – Infrastructură de sănătate - ambulatorii
- ✚ 5 contracte pe PI 8.1 / 8.2 B – Infrastructură de sănătate, unități medicale de urgențe
- ✚ 1 contract pe 8.1 / 8.2 - Infrastructură de sănătate -Ambulanțe
- ✚ 3 contracte pe PI 8.3 – Infrastructură servicii sociale
- ✚ 2 contracte pe PI 10.1 – Infrastructura educațională

Pentru cele 517 contracte semnate au fost demarate activitățile de monitorizare și verificare financiară care au constatat în:

- ✚ Efectuarea monitorizare

vizite in

- ✚ Acte modificare a

finanțare - **130 acte adiționale procesate**

- ✚ Verificarea cererilor de rambursare/plata – **906 cereri** de prefinanțare / plată / rambursare, în valoare de 496.354.278,51 lei, **din care 613 cereri de rambursare cu o valoare totală solicitată spre decontare de 342.563.038,68 lei (aprox. 74,5 milioane euro)**
- ✚ Efectuarea vizitelor la fața locului aferente cererilor de rambursare – **131 vizite**
- ✚ Verificarea dosarelor de achiziție – **1.576 Dosare de achiziții**

vizitelor de
pentru proiectele in
implementare: **806
teren**

adiționale de
contractului de

Capitolul III - Monitorizarea ex-post a programelor operaționale 2007-2013 implementate în Regiunea Centru

În perioada de programare 2007-2013, ADR Centru a gestionat implementarea la nivelul Regiunii Centru, ca și Organism Intermediar, 2 programe operaționale după cum urmează:

1. Programul Operațional Regional
2. Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice, Axele prioritare 1 și 3

În anul 2018 activitățile ADR Centru în acest sens s-au axat pe monitorizarea durabilității proiectelor implementate în cadrul celor două programe menționate.

I. Programul Operațional Regional 2007-2013 (POR)

Programul Operațional Regional 2007-2013 este primul program operațional regional post aderare implementat în România. Acesta a avut ca obiectiv strategic *sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci*. ADR Centru a fost Organism Intermediar pentru implementarea Programului Operațional Regional 2007-2013 la nivelul Regiunii Centru.

POR 2007-2013 a avut alocat la nivel național 3,966 miliarde de euro din FEDR. La acestea se adaugă contribuția națională (publică și privată), alocarea totală la nivel național prin POR fiind de 4,456 miliarde de euro. Regiunea Centru a avut alocat un buget de 470,61 milioane euro, din care 407,66 milioane euro de la FEDR.

Pe parcursul celor nouă ani de gestionare a acestui program, la nivel regional, ca urmare a realizării activităților de implementare a POR a rezultat următoarea situație la 31.12.2017:

- ✚ 1200 proiecte depuse cu o valoare totală a sumei solicitate de **1216,12** milioane euro
- ✚ 499 de contracte de finanțare încheiate cu o valoare a sumei solicitate de **589,86** milioane euro
- ✚ 432 proiecte finalizate având o sumă rambursată de **385,20** milioane euro
- ✚ Corecții financiare aplicate beneficiarilor POR din Regiunea Centru – 27 milioane euro
- ✚ 5 proiecte aflate în implementare din fonduri proprii din care unul a fost finalizat în 30.04.2017, restul fiind în implementare până în 31.12.2018
- ✚ **Grad de absorbție** a fondurilor alocate pe POR la nivelul Regiunii Centru este de **82,51%**.

Prin implementarea acestor proiecte au fost realizați următorii [indicatori](#):

Axa prioritară 1 – Dezvoltare urbană

- + 922415 locuitori care beneficiază de implementarea proiectelor din PIDU-ri.
- + 125 de străzi în lungime de peste 71 km;
- + 943.000 mp de căi de acces și pasaje modernizate;
- + 39.510,73 mp de pista de biciclete construită;
- + 98.624,68 mp de sistem pietonal construit / reabilitat;
- + 22.453 mp spațiu degradat și neutilizat reabilitat;
- + 5 stații capete de linie amenajate;
- + 1526 de locuri de parcare realizate
- + 6 centre sociale modernizate și dotate;
- + 1 clădire cu 44 locuințe sociale;
- + 19 unități de învățământ dotate cu sisteme de siguranță și control;
- + 1 sistem de management informatizat al transportului în comun;
- + 1 sistem de monitorizare pentru siguranță cu 25 de camere de supraveghere;
- + 3 infrastructuri pentru activități socio-culturale reabilite/modernizate;
- + 1 sistem de telegestiune a iluminatului public cu 10841 de stâlpi de iluminat, 1 centru de comandă și 65 de camere de supraveghere;
- + 2 centre istorice reabilite;
- + 1 ascensor în plan înclinat cu o lungime de rulare de 165 ml, 2 stații, capacitate cabină de 18 persoane și capacitate de 648 persoane/ zi
- + 1 structură de afaceri construită în cadrul căreia se vor localiza 16 firme care vor crea 90 de noi locuri de muncă;
- + 1 centre de agrement amenajate
- + 75 de noi locuri de muncă create
- + 3740 apartamente reabilite.

Axa prioritară 2 – Infrastructură de transport

- + 229,91 km drum județean reabilitat
- + 6,43 km șosea de contură construită
- + 54,674 km de străzi urbane reabilite.

Axa prioritară 3 – Infrastructură socială

- + 14 Ambulatorii de specialitate reabilite și dotate
- + 1 spital județean reabilitat
- + 34 de centre sociale modernizate și dotate
- + 4234 persoane care beneficiază de infrastructura de servicii sociale modernizată
- + 1 centru de comandă și control complet echipat;
- + 90 de unități mobile ISU dotate cu echipamente și autospeciale
- + 79 unități de învățământ reabilite

- ✚ 21.788 elevi care beneficiază de infrastructura educațională reabilitată

Axa prioritară 4 – Dezvoltarea afacerilor

- ✚ 13 structuri de afaceri create / construite / reamenajate
- ✚ 4 situri industriale reabilitate
- ✚ 248 microîntreprinderi modernizate
- ✚ 3.000 locuri de munca nou create

Axa prioritară 5 – Dezvoltarea turismului

- ✚ 4 cetăți obiectiv de patrimoniu reabilitate
- ✚ 18 biserici fortificate restaurate și introduse în circuitul turistic
- ✚ 1 biserică evanghelică, obiectiv de patrimoniu, reabilitată
- ✚ 1 Muzeu al civilizației populare tradiționale obiectiv de patrimoniu modernizat
- ✚ 1 Centru istoric urban reabilitat
- ✚ 4 stațiuni turistice reabilitate
- ✚ 22 structuri primire turistică și agrement dezvoltate;
- ✚ 3 puncte Salvamont construite și 1 punct Salvamont reabilitat;
- ✚ 1 pârtie de schi construită în lungime de 540 m,

- ✚ 4 zone de relaxare create prin parcuri diverse: urban, encrodidactic, dendrologic, de distracții
- ✚ 277 locuri de munca create

În cursul anului 2018, Organismul Intermediar pentru POR din cadrul ADR Centru a desfășurat următoarele activități de monitorizare a implementării proiectelor contractate pe POR 2007-2013 la nivel regional, după cum urmează:

- ✚ Efectuarea vizitelor trimestriale de monitorizare pe teren a proiectelor nefuncționale: **10 vizite trimestriale**;
- ✚ Verificarea rapoartelor de progres ale beneficiarilor inclusiv rapoartele de progres lunare simplificate ale beneficiarilor: **40 rapoarte verificate**. (fiecare raport de progres a fost însoțit de analiza OI);
- ✚ Introducerea în SMIS a informațiilor privind monitorizarea proiectelor: au fost introduse informații complete pentru **5 proiecte**;
- ✚ Efectuarea vizitelor de monitorizare ex-post: **101 vizite în teren**;
- ✚ Verificarea rapoartelor de durabilitate ale beneficiarilor: **101 rapoarte verificate**;
- ✚ Întocmirea rapoartelor de monitorizare trimestriale ale OI: **2 rapoarte transmise către AMPOR**;
- ✚ Menținerea permanentă a legăturii cu beneficiarii POR 2007 – 2013;

✚ Întocmirea lunară a rapoartelor simplificate cu stadiul proiectelor la zi.

De asemenea, au mai fost derulate și câteva activități de informare și publicitate privind **REGIO 2007-2013** care s-au axat pe prezentarea impactului acestor fonduri asupra dezvoltării economico-sociale a Regiunii, prin dezvoltarea orașelor, modernizarea infrastructurii rutiere, sociale, de turism și a mediului de afaceri. În acest context s-au derulat activități de informare în mediul on-line, au fost elaborate comunicate de presă și interviuri, completate informațiile furnizate în cadrul evenimentelor organizate de către ADR Centru la nivel regional și internațional, acordarea de răspunsuri la solicitări de informații. De asemenea, în perioada de raportare s-a realizat modificarea interfeței aferentă perioadei 2007-2013 de pe site-ul www.regio-adrcentru.ro, pe care acum este vizibil gradul de absorbție la nivel regional, impactul fondurilor și indicatorii atinși prin POR 2007-2013 în regiune.

În același timp, activitatea de monitorizare a Programului la nivel regional a constat în elaborarea de situații și rapoarte periodice, către factorii de decizie de la nivel regional, prin care s-au furnizat informații actualizate privind implementarea proiectelor, informații care au susținut activitatea Organismului Intermediar pentru POR, prin luarea unor decizii rapide și punctuale, în vederea fluidizării procesului de implementare a proiectelor.

II. Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice 2007-2013 (POS CCE)

POS CCE 2007-2013 a avut ca obiectiv creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE.

Din martie 2013 Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) este Organism Intermediar pe acest Program având delegată gestionarea următoarelor operațiuni:

1. Axa Prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și eco-eficient:
  - Operațiunea 1.1.1 Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile - investiții pentru întreprinderi mici și mijlocii;
  - Operațiunea 1.1.2 Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale;
  - Operațiunea 1.1.3 Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare; și respectiv
  - Operațiunea 1.3.2 Sprijin pentru consultanță acordat IMM-urilor.

2. Axa Prioritară 3 – Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor pentru sectorul privat și public, Domeniul major de intervenție 1 Susținerea utilizării Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și servicii conexe, Apel 2.

Pe parcursul celor 3 ani în care ADR Centru s-a ocupat de gestionarea POS CCE la nivelul Regiunii Centru, aceasta a monitorizat implementarea a **803 contracte de finanțare**, (324 proiecte preluate de la AM POSCCE și 479 proiecte nou contractate de ADR Centru).

Proiecte preluate de la AM POSCCE

-milioane lei-

Operațiunea (valoare finanțare nerambursabilă)	Număr proiecte contractate	Valoare totală	Valoarea finanțării nerambursabile	Număr proiecte finalizate	Sume nerambursabile plătite
1.1.1. Investiții Mari (1.063-6.375 mii lei)	21	182,43	82,74	18	69,47
1.1.1. Investiții Mici (<1.065 mii lei)	163	250,30	130,36	145	103,99
1.1.2. Standardizare (max. 840 mii lei)	35	4,26	2,11	28	1,15
1.1.3. Internaționalizare(max. 840 mii lei)	10	2,84	1,58	10	1,21
1.3.2. Consultanță(max. 170 mii lei)	3	0,21	0,11	3	0,07
3.1.1. Sprijin pentru conectarea la broadband	92	7,94	5,09	90	4,56
TOTAL	324	447,98	221,99	293	180,44

Proiecte contractate de ADR Centru

-mil. lei-

Operațiunea (valoare finanțare nerambursabilă)	Număr proiecte contractate	Valoare totală	Valoarea finanțării nerambursabile	Număr proiecte finalizate	Sume nerambursabile plătite
1.1.1. Investiții Mari (1.063-6.375 mii lei)	41	348,08	170,28	31	122,83
1.1.1. Investiții Mici (<1.065 mii lei)	231	349,16	184,44	175	136,35
1.1.1. Apel 2014	66	243,62	121,78	62	108,93
1.1.2. Standardizare (max. 840 mii lei)	2	0,09	0,04	2	0,04
1.1.3. Internaționalizare (max. 840 mii lei)	1	0,53	0,3	1	0,25
1.3.2. Consultanță (max. 170 mii lei)	57	11,2	6,22	28	2,12
3.1.1. Sprijin pentru conectarea la broadband	81	6,29	4,58	72	3,71
TOTAL	479	958,96	487,64	371	374,24

Ca urmare a implementării acestor contracte, la nivelul regiunii Centru s-au obținut următoarele rezultate:

•

- ✚ 664 IMM-uri și ONG-uri sprijinite
- ✚ 3.813 Locuri de muncă nou create
- ✚ 3.298 bucăți echipamente industriale achiziționate
- ✚ 31.778 mp hale industriale construite/modernizate
- ✚ peste 1.000 echipamente IT achiziționate.

În anul 2018 s-au realizat activități de monitorizare tehnică la **342 de proiecte**, această activitate presupunând:

- ✚ Verificarea rapoartelor de durabilitate depuse de beneficiari pentru proiectele aflate în monitorizare ex-post: **342 rapoarte** primite și verificate;
- ✚ Întocmire de solicitări de clarificări referitoare la diverse probleme identificate la rapoartele de durabilitate sau de documente justificative: **167 solicitări** (scrisori de solicitare clarificări + scrisori de notificare beneficiar privind nedepunere rapoarte de durabilitate în termen);
- ✚ Efectuarea de vizite de monitorizare / de monitorizare a durabilității și întocmire de rapoarte de vizită: **140 vizite monitorizare ex post** efectuate;
- ✚ Introducerea în SMIS a informațiilor privind monitorizarea proiectelor: s-au introdus în SMIS date (rapoarte de durabilitate) pentru contractele aflate în derulare pentru proiectele aflate în monitorizare;
- ✚ Au fost întocmite **78 note de analiza a indicatorilor de rezultat** ale proiectelor gestionate;
- ✚ Au fost întocmite **8 suspiciuni de neregulă** pentru proiecte ale căror beneficiari nu au îndeplinit indicatorii de rezultat;
- ✚ Arhivarea dosarelor: cerere de finanțare, evaluare, selecție, contractare și monitorizare pentru proiecte din cadrul operațiunilor 1.1.1, pentru apelurile 1 și 2 Investiții mari, 1 și 2 investiții mici.

Capitolul IV - Cooperare externă și dezvoltare de proiecte regionale

Pe parcursul anului 2018, activitatea de cooperare externă/dezvoltare programe, proiecte regionale s-a axat pe trei direcții importante:

- A. Implementarea de proiecte regionale
- B. Pregătirea de noi parteneriate și proiecte de cooperare interregională
- C. Promovarea mediului de afaceri și atragerea de investitori

A. Implementarea de proiecte regionale

În anul 2018, Serviciul de Cooperare Externă/ Dezvoltare Programe, Proiecte Regionale al ADR Centru a continuat implementarea celor 3 proiecte finanțate prin programul Interreg Europe: BIO4ECO, CRE:HUB și Beyond EDP, a proiectelor BISNet Transylvania, InnoCAP Transylvania și Scale-up Transylvania finanțate prin programele COSME și H2020 în ciclul bi-anual 2017-2018 și a două proiecte finanțate prin Programul Transnațional Dunărea: CHESTNUT, în care ADR Centru participă în calitate de partener de proiect și FORESDA, în care ADR Centru participă în calitate de partener asociat, fără alocare bugetară. De asemenea, începând din luna iunie 2018, ADR Centru implementează proiectul InnovaSPA, aprobat în cadrul apelului 3 al programului Interreg Europe. Pe lângă aceste proiecte, în anul 2018 a fost continuată implementarea activităților Centrului de informare Europe Direct Regiunea Centru, finanțat prin fonduri europene și a proiectului „StartUP Hub Centru” finanțat în cadrul Programului Operațional Capital Uman.

În continuare vor fi prezentate cele 9 proiecte anterior menționate și activitățile realizate în scopul implementării acestora pe parcursul anului 2018.

1. Proiectele BISNet Transylvania, InnoCAP Transylvania și SCALE-UP Transylvania – perioada 2017-2018

ADR Centru a continuat în anul 2018 acordarea unei game complexe și diversificate de servicii menite să susțină și promoveze mediul regional de afaceri. Beneficiind de calitatea de organizație membră a rețelei Enterprise Europe Network (EEN), statut dobândit în anul 2008, ADR Centru are acces la o serie de apeluri de finanțare COSME și HORIZON2020 destinate exclusiv birourilor EEN. Astfel, în perioada 2017 – 2018 ADR Centru a implementat 3 proiecte de susținere a mediului de afaceri:

- ✚ BISNet Transylvania 2017 – 2018 – proiectul de acces pe platforma EEN, finanțat prin programul COSME și cu cea mai complexă gamă de servicii de internaționalizare și dezvoltare a afacerilor;
- ✚ INNOCAP Transylvania 2017 – 2018 – proiect specific de evaluare a managementului inovării în cadrul companiilor, finanțat prin programul HORIZON 2020;
- ✚ SCALE-UP Transylvania 2017 – 2018 – un proiect pilot de consultanță avansată, dedicat companiilor aflate în faza de scalare (dezvoltare accelerată sau explozivă) a afacerii, finanțat prin programul COSME.

Servicii de consultanță la dispoziția
întreprinderii dumneavoastră

BISNet Transylvania este aplicația pilon care asigură continuitatea apartenenței ADR Centru la cea mai mare rețea Europeană de susținere a mediului de afaceri – Enterprise Europe Network. Finanțarea proiectelor BISNet Transylvania se realizează în cicluri bi-anuale. Periodic, ADR Centru este invitată să depună proiecte complementare activității EEN, cele mai recente fiind INNOCAP Transylvania, care se află la cel de al doilea ciclu bi-anual de finanțare și proiectul SCALE-UP Transylvania, care a debutat în semestrul doi al anului 2017.

Pe parcursul anului 2018, ADR Centru a realizat în cadrul acestui cluster de proiecte mai multe tipuri de activități, în scopul facilitării accesului mediului de afaceri regional la servicii de inovare, internaționalizare și informare, după cum urmează:

- Organizarea a cinci workshop-uri marca Enterprise Europe Network, la Brașov, Tîrgu- Mureș, Sibiu și Alba Iulia. Workshop-urile au avut ca tematică: **"Automotive & Aerospace Meetings Romania și vizită industrială în Regiunea Centru"** (februarie 2018, Brașov, Sibiu și Sebeș), **"Transformare Industrială prin Transfer Tehnologic"** (martie și noiembrie 2018, Brașov), **"Digitalizare în industria lemnului - soluții inovative"** (aprilie 2018, Brașov), **"Competitivitate prin transformare industrială și inovare"** (decembrie 2019, Tîrgu Mureș și Alba Iulia). În cadrul celor cinci workshop-uri au participat un număr de 281 de companii și organizații.

- Co-organizarea, alături de alte organizații EEN din Europa, a unei misiuni economice: **Misiune Economică România – Republica Moldova „Biomasa & Bioenergie”**, în perioada 6-8 iunie 2018, la Chișinău, în vederea sprijinirii cooperării în afaceri și a dezvoltării activității de internaționalizare a firmelor din Regiunea Centru. Acest eveniment a fost organizat cu sprijinul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului IMM și a avut ca obiectiv dezvoltarea relațiilor economice și de afaceri între companiile din Regiunea Centru și

companiile din Republica Moldova, realizarea de schimburi de experiență pe marginea unor exemple de bune practici și însușirea know-how-ului între partenerii internaționali. Regiunea Centru a fost prezentă la acest eveniment prin intermediul a 5 organizații: Clusterul Inovativ al Biomasei Green Energy alături de patru companii. În cadrul evenimentului au

avut loc 25 de întâlniri bilaterale între organizațiile din regiunea Centru și cele din Moldova. **Conferința Internațională a Clusterelor** este cel de al doilea eveniment, co-organizat de ADR Centru în parteneriat cu Inpulse Partners și Organizația pentru Dezvoltarea IMM-urilor din Debrecen. Evenimentul de brokeraj, care a avut loc în perioada 20-22 noiembrie 2018, a reunit clustere din România, Ungaria, Georgia, Republica Moldova și a avut ca obiectiv dezbaterile unor subiecte de interes pentru clustere, precum: modele de afaceri, instrumente de sprijin ale

- clusterelor, rolul universităților, generația Y și start-up-urile. În cadrul evenimentului au avut loc 12 de întâlniri bilaterale între organizațiile din regiunea Centru și cele menționate mai sus.
- ✚ Sprijinirea a **22 companii din Regiunea Centru** prin servicii gratuite de consultanță, constând în răspunsuri la întrebări punctuale pe teme europene și asistență în accesarea programelor cu finanțare europeană. Pentru alte **9 companii au fost inițiate planuri de consiliere** ca urmare a vizitelor de prezentare a serviciilor EEN efectuate de experții ADR Centru.
  - ✚ Oferirea unor servicii de promovare și identificare de oportunități de cooperare internațională în afaceri, pentru **11 companii din Regiunea Centru**, prin publicarea unui profil de prezentare al companiei pe platforma de cooperare în afaceri a rețelei EEN.

În cadrul proiectului **INNOCAP Transylvania**, în cursul anului 2018, **4 companii din Regiunea Centru**, au beneficiat de serviciul de evaluare a performanțelor organizaționale în managementul inovării, fiind utilizat instrumentul de evaluare IMP³rove. Evaluarea a fost urmată de elaborarea unor planuri de acțiune care au inclus recomandări privind îmbunătățirea managementului inovării la nivelul companiilor evaluate.

Proiectul **SCALE-UP Transylvania**, este un proiect pilot, ce a debutat în a doua jumătate a anului 2017, faza preliminară de implementare a acestuia constând în elaborarea metodologiei de acordare a serviciilor de scalare a afacerilor și constituirea bazei de date cu posibili beneficiari ai acestor servicii. În anul 2018, celor 17 firme identificate li s-a aplicat chestionarului inițial, de selecție, pentru a intra în a II-a etapă. Pentru această etapă au fost selectate firmele SC Kristoteq CNC Solutions SRL din Sfântu Gheorghe, SC em2soft SRL din Sibiu și SC Atelierele Speciale Aeronautice SRL din Mediaș, care au beneficiat de un audit pentru a se stabili gradul de pregătire pentru internaționalizare. Cele 3 firme auditate au trecut în cea de a III-a fază, în care s-a întocmit planul de creștere a capacității de internaționalizare. Tot în anul 2018, ADR Centru a oferit sprijin pentru ADR NV, partenerul lider al proiectului, în organizarea de instruire pentru membrii echipei de proiect. Concomitent, au fost identificate oportunități de internaționalizare, care au fost comunicate IMM-urilor din Regiune precum și partenerilor ADR Nord-Vest.

2. Proiectul Beyond EDP – “Improve the RIS3 effectiveness through the management of the entrepreneurial discovery process” (Îmbunătățirea eficacității RIS3 prin managementul procesului de descoperire antreprenorială - EDP)

Proiectul „Beyond EDP” a fost aprobat spre finanțare în cadrul Programului de Cooperare **Interreg Europe 2014-2020**, Obiectivul specific 1.2 – Îmbunătățirea aplicării politicilor de inovare. Proiectul este coordonat de Agenția Regională de Inovare Centre Val de Loire din Franța și va fi implementat pe perioada a 5 ani (01.04.2016 – 01.04.2021), împreună cu alte 10 instituții și organizații din Franța, Spania, Germania, Italia, Polonia, România, Olanda și Suedia.

Obiectivul principal al proiectului îl constituie îmbunătățirea strategiilor de specializare inteligentă (RIS3) prin managementul procesului de descoperire antreprenorială (EDP) și adaptarea mai bună a politicilor publice de cercetare – dezvoltare – inovare la nevoile economiilor locale. În cadrul acestui proiect România este reprezentată de ADR Centru, instrumentul de politică vizat prin participarea la proiect fiind Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru.

Activitățile derulate la nivelul ADR Centru în cadrul proiectului Beyond EDP, în anul 2018, au constat în:

- ✚ Îmbunătățirea și revizuirea Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru ca urmare a schimburilor de informații și bune practici cu partenerii proiectului Beyond EDP;
- ✚ Participarea la 4 vizite internaționale de studiu organizate de partenerii proiectului Beyond EDP. Regiunea Centru a participat la aceste vizite de studiu atât prin intermediul experților în planificare ai ADR Centru, cât și prin intermediul reprezentanților grupului de lucru Beyond EDP din cadrul: Consiliului Județean Alba, Consiliului Județean Mureș, Camera de Comerț și Industrie Mureș, Agenția Metropolitană Brașov, SC Compa SA și Universitatea Sapientia;
- ✚ Organizarea celei de-a treia întâlniri a grupului de lucru Beyond EDP, în data de 21 martie 2018, la Tîrgu Mureș. În cadrul acestei întâlniri s-au discutat teme precum recomandări de îmbunătățire a procesului de descoperire antreprenorială incluse în Raportul întâlnirii „peer review” din octombrie 2017, dezvoltarea planului de acțiune și discutarea mecanismului de implementare și monitorizare a RIS3.
- ✚ Organizarea celei de-a patra întâlniri a grupului de lucru Beyond EDP, în data de 17 octombrie 2018, la Alba Iulia.
- ✚ Întocmirea raportului de progres aferent perioadei 4 și 5 de implementare a proiectului.

3. **Proiectul BIO4ECO – “Sustainable regional bioenergy policies: a game changer” (Politici regionale durabile în domeniul bioenergiei: o nouă abordare)**

Proiectul BIO4ECO este o inițiativă a Centrului de Științe Forestiere Catalonia din Spania, având ca obiectiv îmbunătățirea proceselor de elaborare și implementare a politicilor regionale și naționale, în contextul tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, utilizării energiei regenerabile, eficienței energetice a clădirilor și biomasei forestiere și agricole.

Proiectul a fost aprobat spre finanțare, în cadrul Programului Interreg Europe 2014-2020, AP 3.1. Low-carbon economy, în luna aprilie 2016. Proiectul va fi implementat pe perioada a 54 de luni, împreună cu alte 9 organizații din Spania, Franța, Finlanda, Letonia, Italia, Slovenia, Bulgaria și România.

Activitățile derulate de organizațiile partenere în proiect vizează îmbunătățirea instrumentelor de politici abordate la nivelul fiecărei regiuni. Instrumentul politic vizat spre a fi îmbunătățit la nivelul Regiunii Centru, este AP 3 / PI 3.1 a Programului Operațional Regional 2014-2020. Acțiunile întreprinse în cadrul proiectului vor duce la îmbunătățirea managementului acestei axe și la implementarea mai eficientă a proiectelor finanțate în cadrul acestei priorități de investiții.

Activitățile derulate de echipa BIO4ECO din cadrul ADR Centru în perioada Ianuarie - Decembrie 2018, au constat în:

- ✚ Organizarea workshop-ului tematic *"How to increase social acceptance of bioenergy policies?"* („Conștientizarea comunităților europene cu privire la importanța îmbunătățirii politicilor din domeniul bioenergiei”), desfășurat în perioada 6 – 7 Martie 2018 la Brașov și Covasna. Evenimentul, ce a reunit peste 50 de experți în domeniul biomasei și bioenergiei din opt țări europene (Spania, Franța, Italia, Slovenia, Finlanda, Letonia, Bulgaria și România), a avut scopul de a sublinia rolul autorităților și a factorilor de decizie de la nivel local și regional în îmbunătățirea gradului de acceptare a politicilor din domeniul energiei verzi de către comunitățile europene. În acest context, pentru două zile, Regiunea Centru a fost gazda unor dezbateri ce au avut ca obiectiv cunoașterea, dintr-o perspectivă multidisciplinară, a problematicii complexe pe care o abordează valorificarea sustenabilă a biomasei.

- ✚ Participarea la un eveniment de networking și discuții bilaterale cu parteneri din Republica Moldova, organizat în **24 aprilie 2018 la Brașov**. Acest eveniment a fost organizat în contextul proiectului „Energie și Biomasă în Moldova” și a avut ca scop dezvoltarea relațiilor existente precum și identificarea unor noi oportunități de cooperare între organizații din România și Republica Moldova.
- ✚ Participarea, alături de reprezentanți ai Consiliului Județean Mureș și ai Universității Transilvania din Brașov, la o vizită de studiu organizată în perioada 12 – 13 iunie 2018, în localitatea Joensuu din Regiunea Karelia de Nord din Finlanda. Această vizită de studiu a inclus prezentări privind soluțiile adoptate pentru valorificarea resurselor de bioenergie și împărtășirea bunelor practici privind valorificarea biomasei forestiere.
- ✚ Organizarea celei de a patra întâlniri a grupului de lucru BIO4ECO în **21 iunie 2018 la Sfântu Gheorghe**. Evenimentul a reunit peste 40 de reprezentanți ai autorităților publice locale și experți în domeniul biomasei și bioenergiei de la nivelul Regiunii Centru și a avut ca temă principală promovarea eficienței energetice în clădirile publice din regiune. Întâlnirea a inclus: un curs de pregătire profesională privind clădirile nZEB (Clădiri cu consum de energie aproape egal cu zero), informații privind asigurarea unei bune implementări a directivei EPBD 2010/31/EU la nivelul comunităților, prezentări privind valorificarea resurselor de biomasă existente în Regiunea Centru și modele internaționale privind eficiența energetică și valorificarea surselor locale de energie.
- ✚ Organizarea celei de a cincea întâlniri a grupului de lucru BIO4ECO în **19 septembrie 2018 la Brașov**. Evenimentul cu tema *"Politici și acțiuni locale pentru stimularea inovării în mediul construit și reducerea emisiilor de dioxid de carbon"* a reunit peste 60 de reprezentanți ai mediului academic, autorităților publice și companii din Regiunea Centru și a adus în dezbateri politicile și acțiunile existente la nivel regional pentru dezvoltarea inovării în domenii precum:

valorificarea surselor locale de energie, creșterea eficienței energetice a clădirilor, îmbunătățirea sistemelor suport și a infrastructurii regionale, dezvoltarea de comunități sustenabile și reducerea consumului de energie și resurse la nivel de organizație.

- ✚ Participarea, alături de reprezentanți ai Agenției Locale a Energiei Alba, la o vizită de studiu organizată în perioada 6-7 septembrie 2018, în Regiunea Île-de-France. Această vizită de studiu a inclus prezentări și discuții interactive pe tema strategiilor și politicilor din domeniul bioenergiei, vizite la centrale energetice pe biomasă, producători de energie și bune practici în domeniul managementului pădurilor din Regiunea Île-de-France..
- ✚ Elaborarea unui Plan de Acțiune privind îmbunătățirea instrumentului de politică abordat de proiect la nivelul Regiunii Centru respectiv POR 2014-2020, P.I. 3.1.
- ✚ Realizarea de activități specifice pachetelor de lucru „Management” și „Comunicare” în vederea asigurării bunei gestiuni și promovării proiectului.

4. Proiectul CRE:HUB – „Policies for cultural CREative industries: the HUB for innovative regional development” (CRE:HUB – Politici pentru Industriile Culturale și Creative: Elementul central al dezvoltării regionale bazată pe inovare)

Proiectul CRE:HUB este o inițiativă a Regiunii Basilicata din Italia aprobată spre finanțare în cadrul primului apel al programului Interreg Europe 2014-2020. Proiectul are ca obiectiv general îmbunătățirea modului de implementare a politicilor și programelor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât IMM-urile din Europa să fie mai bine sprijinite și încurajate să se dezvolte și să se lanseze în activități de inovare. Activitățile proiectului se concentrează cu precădere asupra instrumentelor de finanțare destinate susținerii întreprinderilor din sectorul Industriilor Culturale și Creative (ICC). Proiectul este implementat de un consorțiu format din 8 organizații partenere provenind din 7 state Europene, printre care se numără și Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, obiectivul ADR Centru constând în îmbunătățirea prevederilor Priorității de investiții 2.1 a Programului Operațional Regional 2014-2020, astfel încât acestea să acorde o mai mare importanță sectorului ICC.

Cele mai importante activități realizate de ADR Centru în cadrul proiectul CRE:HUB, în perioada ianuarie - decembrie 2018, au constat în:

- ✚ Găzduirea celei de a 6-a întâlniri internaționale a proiectului CRE:HUB, la **Alba Iulia și Sibiu în perioada 27-28 martie 2018**. Întâlnirea a inclus mai multe secțiuni, cea mai importantă fiind

cea dedicată vizitelor de studiu și schimb de experiență în cadrul căreia au fost prezentate partenerilor internaționali cele mai ilustrative inițiative din domeniul Industriilor Culturale și Creative de la nivelul Regiunii Centru;

- + Promovarea și susținerea sectorului Industriilor Culturale și Creative (ICC) prin prezentarea celor mai interesante modele de incubatoare de afaceri destinate sectorului ICC, identificate în cadrul proiectului CRE:HUB, cu ocazia lansării apelului de proiecte al Priorității de investiții 2.1B – Incubatoare de afaceri a Programului Operațional Regional 2014-2020. În acest fel, potențialii beneficiari ai PI 2.1B au fost inspirați să inițieze proiecte destinate domeniului ICC pornind de la inspirația oferită de partenerii proiectului CRE:HUB;
- + Realizarea unui Plan de acțiune pentru îmbunătățirea politicilor de susținere a industriilor culturale și creative.
- + Realizarea de activități specifice pachetelor de lucru „Management” și „Comunicare” în vederea asigurării bunei gestiuni și promovării proiectului.

5. **Proiectul InnovaSPA - “Innovative health solutions for thermal spa regions”, (Soluții medicale inovatoare pentru regiunile cu stațiuni balneare)**

Proiectul InnovaSPA este o inițiativă a Asociației Thermuvergne din Franța, aprobată spre finanțare în luna iunie 2018, în cadrul apelului 3 al programului Interreg Europe 2014-2020 / Axa prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, Obiectivul Specific 1.2 – Îmbunătățirea politicilor de inovare.

Proiectul vizează îmbunătățirea politicilor de dezvoltare de la nivel regional/național care sprijină transferul de tehnologie și cunoaștere în vederea accelerării lansării pe piață a noi produse și soluții inovative destinate stațiunilor balneare.

Proiectul va fi implementat pe parcursul a 54 de luni, în perioada Iunie 2018 – Noiembrie 2022, de către un consorțiu format din 8 organizații partenere din 8 state europene, printre care se numără și Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru.

Instrumentul politic pe care ADR Centru își propune să îl modifice și îmbunătățească ca urmare a implementării acestui proiect este Axa Prioritară 1 a Programului Operațional Regional 2014-2020 - ”Promovarea transferului tehnologic”.

Cele mai importante activități derulate la nivelul ADR Centru în cadrul proiectului InnovaSPA, în anul 2018, au constat în:

- + Participarea la prima întâlnire de management a proiectului, organizată în luna iulie la Bruxelles și la seminarul de comunicare organizat de Secretariatul Comun al Programului Interreg Europe, la Dublin în 13 noiembrie 2018.

- ✚ Constituirea grupului de lucru al proiectului și organizarea în 31 octombrie 2018 la Tîrgu Mureș a primei întâlniri a grupului de lucru. Evenimentul a fost găzduit de Centrul de Cercetări Avansate Medico - Farmaceutice al Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologii din Tîrgu Mureș și a reunit peste 30 de participanți, reprezentanți ai organizațiilor membre în grupul de lucru InnovaSPA precum și alte organizații, relevante pentru sectorul termalismului în Regiunea Centru și pentru instrumentul politic abordat la nivelul proiectului.

- ✚ Elaborarea a 5 analize SWOT pe temele identificate în cadrul proiectului și identificarea a două bune practici în sectorul prevenției în sănătate și termalismului.
- ✚ Realizarea de activități specifice pachetelor de lucru „Management” și „Comunicare” în vederea asigurării bunei gestiuni și promovării proiectului.

6. **Proiectul CHESTNUT – „CompreHensive Elaboration of STrategic plaNs for sustainable Urban Transport” (CHESTNUT - Elaborarea CompreHensivă a Planurilor Strategice pentru Transport Urban Durabil)**

Proiectul CHESTNUT – „CompreHensive Elaboration of STrategic plaNs for sustainable Urban Transport” în traducere CHESTNUT - „Elaborarea CompreHensivă a Planurilor Strategice pentru Transport Urban Durabil”, este o inițiativă a Municipiului Venlenje din Slovenia, care își propune să contribuie la dezvoltarea unui sistem de transport ecologic, mai bine conectat și interoperabil, mai sigur și funcțional în zonele urbane din regiunea Dunării, bazat pe integrarea mai multor mijloace și modalități de transport durabil precum transportul public, deplasarea cu bicicleta, mersul pe jos, utilizarea vehiculelor electrice. Proiectul a fost aprobat de către Comitetul de Monitorizare al Programului Transnațional Dunărea în 8 decembrie 2016 și va fi implementat pe o perioadă de 30 de luni, până în luna Mai a anului 2019. Consorțiul CHESTNUT este format din 14 organizații partenere din 8 state membre ale UE și un stat din afara UE: Bosnia Herțegovina. Partenerii din România care fac parte din acest consorțiu sunt Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru și Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc.

Cele mai importante activități derulate la nivelul ADR Centru în cadrul proiectului CHESTNUT, în anul 2018, au constat în:

- ✚ Continuarea activităților de elaborare a studiului de caz privind extinderea Planurilor de mobilitate urbană durabilă (PMUD) de la nivel de localitate la nivel de Zonă Urbană Funcțională (ZUF). Astfel, după ce au fost stabilite condițiile cadru pentru extinderea PMUD, au fost colectate date și indicatori privind mobilitatea urbană la nivelul Zonei Urbane Funcționale Alba Iulia, fiind totodată elaborate scenariile de mobilitate și au fost stabilite obiectivele arcadă ale PMUD la nivel de ZUF.
- ✚ Stabilirea priorităților, ȋntelilor, indicatorilor și a măsurilor PMUD la nivel de ZUF. De asemenea, au fost stabilite rolurile și responsabilitățile, costurile și mecanismele de monitorizare a

implementării PMUD la nivel de ZUF Alba Iulia. Toate aceste elemente au fost integrate într-un document unic, cu caracter public, ce a fost diseminat în cadrul unui eveniment dedicat organizat în 23 noiembrie 2018 la Alba Iulia.

- ✚ Participarea experților în mobilitate urbană ai ADR Centru, alături de reprezentanți ai grupului de lucru constituit în cadrul proiectului, la 4 vizite de studiu și evenimente de tip *Joint Learning Interaction – Interacțiuni de învățare comună* organizate de partenerii de proiect din Bulgaria, Croația, Bosnia și Herțegovina și Ungaria.
- ✚ Realizarea de activități specifice pachetelor de lucru „Management” și „Comunicare” în vederea asigurării bunei gestiuni și promovării proiectului.

7. Proiectul FORESDA – „Forest-based cross-sectoral value chains fostering innovation and competitiveness in the Danube region,” (Promovarea competitivității și inovării lanțurilor valorice trans-sectoriale forestiere în Regiunea Dunării)

Începând cu ianuarie 2017, ADR Centru contribuie, în calitate de partener asociat la implementarea proiectului FORESDA - "Forest-based cross-sectoral value chains fostering innovation and competitiveness in the Danube region" (Promovarea competitivității și inovării lanțurilor valorice trans-sectoriale forestiere în Regiunea Dunării). Proiectul FORESDA a fost inițiat de CyberForum e.V. din Germania, în calitate de partener lider, în cooperare cu alți 12 parteneri din Germania, Slovenia, Austria, Ungaria, Croația, România, Bulgaria, Serbia, Bosnia și Herțegovina și cu 7 parteneri asociați din Austria, Croația, Slovenia, România, Ungaria, România și Bosnia și Herțegovina. Principalul obiectiv al proiectului FORESDA este de a sprijini transformarea industriilor forestiere tradiționale în zone de producție durabile, printr-o abordare inovativă trans-sectorială.

Regiunea Centru participă la implementarea acestui proiect prin intermediul clusterului PRO WOOD, în calitate de partener al proiectului și al ADR Centru, în calitate de partener asociat. Din această perspectivă, ADR Centru are un rol consultativ pentru clusterul PRO WOOD susținând această entitate în implementarea activităților proiectului oferind date, studii, participând la întâlnirile și activitățile proiectului.

Proiectul va fi implementat pe o perioadă de 30 de luni cu un buget total de 2.128.319,38 Euro din care bugetul alocat Clusterului PRO WOOD este de: 136.694,25 Euro. ADR Centru în calitate de partener asociat, nu beneficiază de o alocare financiară, costurile de participare la activitățile proiectului fiind suportate de Clusterul PRO WOOD, în calitate de partener de proiect.

8. Centrul de Informare Europe Direct Regiunea Centru

Activitatea în cadrul Centrului de Informare Europe Direct Regiunea Centru s-a desfășurat în cadrul proiectului finanțat de Comisia Europeană prin intermediul apelului de propuneri de selectare a structurilor gazdă pentru centrele de informare ale Rețelei Europe Direct în perioada 2013-2017, fiind implementat în perioada ianuarie 2013 – decembrie 2017. Începând cu anul 2018 a fost derulat cel de-al doilea Acord cadru și de acțiuni privind informarea cetățenilor Regiunea Centru, acord care va continua până în 2020.

plan
din

Pe

parcursul anului 2018, echipa Centrului a desfășurat următoarele activități:

✚ S-au acordat informații și consultanță unui număr de peste **100 de**

persoane care s-au adresat Centrului direct, telefonic și prin e-mail.

- ✚ A fost actualizată interfața site-ului www.europedirect-adrcentru.ro, care a fost populat cu peste **90 de știri relevante** despre activitățile Centrului și ale instituțiilor europene, despre discursul președintelui Junker privind Starea Uniunii, despre Corpul European de Solidaritate, scenariile propuse pentru viitorul UE, precum și despre alte evenimente europene, programe și inițiative europene.
- ✚ Toate activitățile și informațiile Centrului, dar și cele ale structurii gazdă - ADR Centru și ale Reprezentanței CE în România au fost promovate on-line prin intermediul platformei de socializare **Facebook**, care a ajuns la un număr de 3.200 persoane care o apreciază. Au mai fost derulate **10 campanii Facebook**, prin care atât pagina de internet www.europedirect-adrcentru.ro, cât și activitățile Centrului de Informare Europe Direct Regiunea Centru au fost promovate.
- ✚ A fost elaborat și transmis Planul de acțiuni pentru anul 2019 cu focus pe importanța participării mobilității cetățenilor la Alegerile Europarlamentare, precum și o propunere de finanțare pentru organizarea a 6 dezbateri în Regiunea Centru pentru sublinierea impactului fondurilor europene și contribuția UE la bunăstarea cetățenilor.
- ✚ Odată cu lansarea noului sistem de raportare intern la nivel european a activităților programate și realizate, prin care comisarii de la Bruxelles au acces direct și instant la informațiile încărcate de cele peste 400 de Centre din UE, s-a încărcat Planul de acțiuni pentru 2018 și s-au efectuat raportări lunare în intranet în limba engleză
- ✚ S-au derulat mai multe colaborări cu licee și școli din județul Alba, sprijinindu-i în organizarea evenimentelor locale sau internaționale, în care au fost implicați, atât prin participarea directă, cât și prin materiale informative și promoționale.
- ✚ Cu ocazia desfășurării săptămânii "**Școala altfel**" a fost realizată o întâlnire cu 30 de elevi ai Colegiului Economic "Dionisie Pop Marțian" din Alba Iulia, unde le-au fost prezentate

evenimentele reper din acest an și din 2019, au participat la o dezbatere privind viitorul Europei, dar și la un chestionar pe teme europene în urma căruia au avut șansă să câștige obiecte promoționale.

- + În luna februarie 2018 a avut loc trainingul pentru 10 actori anonimi care au susținut în semestrul trei reprezentații pe tema alegerilor europarlamentare în cadrul teatrului forum.
- + În 13-14 martie și 3 mai 2018, precum și în luna octombrie, s-a participat la Târgurile de carieră ce au avut loc la Sibiu și Alba Iulia, evenimente la care au participat peste 2.200 de persoane.
- + **"Vreau să fiu antreprenor"** pentru cca 150 de elevii de la Colegiul "Alexandru Papiu Ilarian" din Târgu Mureș, a fost o conferință în care le-au fost prezentate elevilor oportunitățile europene fie ca finanțare, fie ca programe de formare profesională și programe de voluntariat.
- + În data de 11 mai 2018, în Cetatea Vauban din Alba Iulia a fost organizată ediția a V-a a **Crosului Europei**, un eveniment dedicat elevilor și tinerilor, organizat de Centrul Europe Direct Regiunea Centru. Au participat cca. 1500 de persoane, alergători, spectatori, profesori, mass-media, personal al organizatorilor și colaboratorilor, fie parteneri, fie sponsori, voluntari, suport logistic, mass-media, fapt ce reprezintă un factor de succes care a asigurat prin acest eveniment, un cadru amplu de transmitere de informații despre impactul inițiativelor europene, prin utilizarea unui eveniment sportiv, dinamic, interactiv, plăcut, care a solicitat implicarea și recompensarea celor ce s-au mobilizat. În cadrul evenimentului s-au distribuit 1300 obiecte promoționale, peste 1100 tricouri, 200 materiale informative despre UE, stegulețe și baloane, 26 premii, fructe și apă pentru 800 de persoane, 3000 flyere și 50 afișe, 100 de diplome. În acest an, au fost alături de noi și Reprezentanța Comisiei Europene din România, doamna ambasador Angela Cristea conducând o importantă delegație a Reprezentanței CE, care a și avut un stand propriu de prezentare, precum și Ministrul delegat pentru Afaceri Europene, domnul Victor Negrescu, alături de presa centrală și locală.

- + Colaborare cu Reprezentanța Comisiei Europene în România pentru mobilizarea și participarea cetățenilor la dialogul pe tema viitorului UE care a avut loc în 11.05.2018 la Sala Principia din Alba Iulia, fiind prezente circa 150 persoane.

- + Au fost organizate două seminare de lucru despre antreprenoriat pentru tineri, la Bălan și Sfântu Gheorghe cu 36 de participanți.
- + S-a participat la organizarea cursurilor de antreprenoriat organizate în cele 6 județe din Regiunea Centru prin intermediul proiectului Start-UP Hub Centru, unde un număr de peste 300 de persoane au aflat informații despre dezvoltarea unei afaceri.
- + Evenimente pentru tineret – A fost organizată o Caravana de informare despre UE, în rândul liceelor și a liceenilor, cu promovarea fondurilor și proiectelor finanțate, susținând, discutând și prezentând în fața a peste 450 de elevi și profesori din 6 licee, informații relevante despre UE - istorie, prezent și viitor, discutând despre alegerile europarlamentare.
- + Au fost realizate 5 animații și 5 planșe grafice despre UE, prin care sunt surprinse într-un mod cât mai simplu, inteligent și atractiv informațiile utile despre UE. Acest animații și planșe s-au distribuit tuturor celor ce au participat la Caravana de informare, dar și pe site și Facebook, precum și altor cetățeni interesați.
- + Au fost elaborate și distribuite 4 ediții din ziarul regional "Eu cetățean EU", ziar tipărit în 10.000 exemplare/ediție, distribuit în 110 locații din regiune, comune, orașe și sate.
- + Au fost susținute trei reprezentații ale teatrului forum, alături de partenerii de la Asociația "Forum Apulum", prima având loc în cadrul Conferinței Internaționale organizate de ADR Centru la Alba Iulia, reprezentația fiind susținută la Casa de Cultură a Studenților cu o audiență de peste 300 de persoane. Celelalte două reprezentații au fost susținute la Liceul de Artă din Târgu Mureș și la Colegiul Unirea din Brașov în fața a peste 80 de elevi și profesori, care au remarcat că o astfel de metodă de a transmite informații este foarte interesantă, atractivă, interactivă și dinamică.
- + A fost demarat un proces de colaborare cu Colegiul „Horia, Closca și Crisan” din Alba Iulia, propus ca și "Școală Europeană", în vederea dezvoltării pe viitor a unor activități comune, sprijin pentru Centrul Europe Direct în realizarea de activități.
- + S-a participat la o dezbatere a elevilor de la două Colegii din Alba Iulia, pe tema drepturilor omului, elevi care au fost premiați.
- + Prin Asociația Pro Dinamic au fost susținute scurte sesiuni informative pe teme UE în cadrul a două tabere cu peste 200 de elevi ce au avut loc în iarnă la munte și în vară la mare, participanții primind materiale informative și obiecte promoționale.
- + La solicitarea unor licee din județul Alba și a Universității Lucian Blaga din Sibiu, au fost trimise materiale informative și promoționale pentru a fi prezentate și diseminate participanților la evenimentele organizate de aceștia pe teme europene.
- + În perioada 9-10 decembrie 2018 a fost organizat un seminar pentru mass-media la care au participat 16 persoane, pe parcursul căruia s-a discutat despre terminologia proiectelor europene, modul în care se derulează proiectele și a fost realizată o vizită la proiectele din Alba Iulia.

9. Proiectul „StartUP Hub Centru” finanțat în cadrul Programului Operațional Capital Uman, apelul de proiecte POCU/82/3/7 „Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană – România Start Up Plus”

Proiectul a avut la baza o inițiativă a ADR Centru de a construi un instrument de intervenție în dezvoltarea componentei de start-up a mediului antreprenorial regional, instrument care să utilizeze, pe de o parte, experiența acumulată în cadrul birourilor Enterprise Europe Network și Europe Direct din cadrul ADR Centru și, pe de altă parte, să motiveze potențialii antreprenori să depășească barierele de acces în mediul antreprenorial și să își instrumentalizeze inițiativele pe care sa le înscrie într-o competiție în urma căreia vor avea acces la finanțare pentru proiectele lor.

Proiectul StartUP Hub Centru a fost aprobat de AM POCU în noiembrie 2017, iar contractul de finanțare a fost semnat de ADR Centru și AM POCU în data de 15.01.2018. Bugetul total al proiectului este de 8.862.946,18 lei, din care ADR Centru, în calitate de lider de proiect, are alocată suma de 6.139.661,55 lei, reprezentând finanțare nerambursabilă în proporție de 100%.

Scopul proiectului este susținerea dezvoltării antreprenorialului în sectoarele non agricole din zona urbană în Regiunea Centru, ca o condiție esențială a dezvoltării economice și sociale a Regiunii. Atingerea scopului proiectului se face prin asigurarea accesului la instruire antreprenorială, asigurarea accesului la surse de finanțare, aplicarea principiului echității și valorificarea unor sinergii regionale.

Proiectul StartUP Hub Centru se desfășoară pe durata a 36 de luni, parcurgând următoarele etape:

1. Formare antreprenorială
2. Implementarea planurilor de afaceri
3. Monitorizarea funcționării și dezvoltării afacerilor finanțate

La finalul celor 36 de luni de implementare, rezultatele așteptate sunt:

- minim 300 de persoane care au parcurs programele de instruire antreprenorială
- minim 36 de planuri de afaceri care au

fost finanțate

- minim 72 de locuri de muncă nou create.

În cursul anului 2018, ADR Centru a realizat următoarele activități în cadrul proiectului:

- 11 evenimente de informare publică în toate județele regiunii – 453 de persoane informate direct asupra proiectului
- configurarea ampretei digitale a proiectului:
  - pe site-ul www.adrcentru.ro a fost operaționalizată pagina dedicată proiectului http://www.adrcentru.ro/Detaliu.aspx?t=StartHub_Centru
  - pe site-ul www.centruregion.com, a fost configurată pagina proiectului <http://centruregion.com/proiectul-startup-hub-centru/>, cu versiuni Română și Engleză
  - a fost configurată pagina de Facebook a proiectului, cu ID-ul <https://en-gb.facebook.com/centruregion/>
  - a fost configurată pagina de LinkedIn a proiectului, cu ID-ul <https://www.linkedin.com/company/18550412/admin/updates/>
- stabilirea și implementarea unui calendar privind apariția anunțurilor în presa locală

- multiplicare informații prin preluare voluntară: Primaria Agnita, BDD Strategy, Centrul Europe Direct Regiunea Centru, Eveniro.com, Primaria Baraolt, Allevents.in, Primaria Victoria, Primaria Iernut, Primaria Aiud
- recrutarea a 350 de persoane pentru constituirea Grupului Țintă al proiectului
- desfășurarea sesiunilor de instruire -15 sesiuni
- desfășurarea examenelor de absolvire – 15 examene, 307 persoane certificate ca antreprenor
- 84 de antreprenori au depus planuri de afaceri pentru a participa la concursul de planuri de afaceri
- depunerea și aprobarea cererii de prefinanțare
- finalizarea procedurilor de achiziții
- depunerea a 4 cereri de rambursare
- depunerea și avizarea a 6 rapoarte tehnice de progres
- depunerea și avizarea a 7 notificări în cadrul contractului de finanțare
- depunerea și aprobarea a 5 acte adiționale la contractul de finanțare

B. Pregătirea de noi parteneriate și proiecte de cooperare intra și interregională

Această activitate presupune crearea condițiilor pentru dezvoltarea competitivă a Regiunii Centru, prin identificarea și realizarea de parteneriate și proiecte de cooperare cu regiuni europene, atragerea de fonduri pentru finanțarea proiectelor de cooperare, cercetare și inovare și facilitarea participării administrației publice locale și regionale, dar și a altor tipuri de actori regionali la activități și proiecte de interes local, regional și european.

Astfel pe parcursul anului 2018, ADR Centru a desfășurat următoarele activități în acest sens:

1. Elaborarea și depunerea de proiecte de colaborare interregională

În prima jumătate a anului 2018, ADR Centru a participat, în calitate de partener, la elaborarea și transmiterea a 2 cereri de finanțare, în cadrul celui de al patrulea apel al Programului Interreg Europe și a unei aplicații, în calitate de lider, în cadrul Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European (SEE), după cum urmează:

În cadrul programului Interreg Europe au fost depuse următoarele proiecte:

- ✚ COLOR CIRCLE – “COnnecting and empowering LOcal authorities with Research capacities to unlock the full potential of CIRCular economy”, în traducere: “COLOR CIRCLE – Creșterea capacității autorităților locale de a asigura o abordare integrată a conceptului de economie circulară, prin crearea unor parteneriate cu organizații de cercetare”;

- ✚ DRIFT – “Disseminate Radical Innovations to Foster Transformation”, în traducere: “DRIFT – Diseminarea acțiunilor de inovare radicală pentru stimularea transformării industriale”.

Interreg
Europe

European Union | European Regional Development Fund

Cele două proiecte abordează teme de interes pentru dezvoltarea

durabilă a Regiunii Centru, precum: economia circulară în contextul dezvoltării sustenabile a orașelor și creșterea competitivității IMM-urilor prin schimburi de experiențe și promovarea acțiunilor de inovare radicală. Valoarea bugetului alocat ADR Centru în cazul aprobării celor două proiecte depuse este 291.890 Euro cu o contribuție ADR Centru de 2%, respectiv 5.837,8 Euro.

În cadrul Programului pentru Cooperare Regională - granturile EEA și ale Regatului Norvegiei, ADR Centru a depus în calitate de lider proiectul “Digital Transformation Ecosystem - EEA to CEE (DIGITranSys – EEA2CEE)”, în traducere „Ecosisteme de Transformare Digitală – transfer de cunoștințe din SEE (Spațiul Economic European) către ECE (Europa Centrală și de Est)”.

Proiectul are în vedere creșterea competitivității IMM-urilor prin dezvoltarea unor facilități suport pentru îmbunătățirea proceselor de producție, precum și a produselor și serviciilor prin intermediul tehnologiilor digitale. Depunerea proiectului implică două faze: depunerea notei conceptuale și depunerea proiectului propriu-zis. Nota conceptuală, ce conține o descriere generală a ideii și a consorțiului precum și bugetul estimat pentru implementarea acesteia, a fost depusă în 30 iunie

2018. Valoarea bugetului alocat ADR Centru, în cazul aprobării proiectului, este de 232.200,00 euro cu o contribuție de 10%, respectiv 23.200 euro. Facem precizarea că pe perioada de implementare 50% din contribuția beneficiarului poate fi asigurată în natură.

2. Activitatea de Parteneriat cu Landul Brandenburg

Colaborarea între Regiunea Centru și Landul Brandenburg a debutat în anul 2002, odată cu aprobarea Convenției de Twinning încheiată în cadrul Proiectului de Twinning Regional sub denumirea Implementarea Planului Național de Dezvoltare și s-a dezvoltat continuu, prin intermediul altor proiecte și inițiative parteneriale. În anul 2018 ADR Centru a colaborat activ cu Landul Brandenburg pe mai multe paliere, pe lângă aspecte privind îmbunătățirea climatului socio-economic și creșterea competitivității Regiunii Centru, fiind vizate temele privind finanțarea transferului tehnologic, pentru ca investițiile prevăzute să consolideze specializarea inteligentă la nivel local și regional, dar și în domeniul schimburilor culturale. Cel mai important eveniment bilateral a constat în aniversarea unui deceniu de la oficializarea Parteneriatului bilateral, în anul 2008 fiind numit, pentru prima dată în România, un reprezentant oficial al unei alte regiuni europene (Landul Brandenburg) pentru a avea un sediu permanent în regiunea parteneră din România (Regiunea Centru – în clădirea ADR Centru din Alba Iulia).

- ✚ În luna martie 2018 a avut loc o întâlnire de lucru la sediul ADR Centru, între Consulul general al Germaniei de la Sibiu, ES Hans E. Tischler, și domnul Simion Crețu, director general ADR Centru. La această întâlnire a diplomatului german a participat și doamna Birgit Schliewenz, reprezentant pentru chestiuni de parteneriat între Landul Brandenburg și Regiunea Centru. Discuțiile oficialilor s-au axat pe temele principale atinse în anul precedent, precum și pe stabilirea unor obiective de colaborare în anul 2018.

Excelența sa, domnul Hans Tischler, care conduce din august 2017 Consatul general de la Sibiu, s-a referit la importanța sprijinului pe care economia germană îl poate oferi României, în special Transilvaniei și Regiunii Centru, amintind de importante investiții germane de la Cluj-Napoca și din nord-vestul României, dar și din județele Sibiu, Brașov și Alba. Consulul Hans Tischler a precizat că este deosebit de interesat să acorde sprijin autorităților române, ADR Centru sau mediului de afaceri, pentru a facilita exporturile producătorilor din România. Din acest punct de vedere, s-a subliniat că, în momentul în care investițiile majore în infrastructura de transport se vor finaliza, Regiunea Centru va fi una din regiunile românești cu cea mai bună conectivitate către Europa Occidentală, implicit și către Germania.

- ✚ Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru a participat, în perioada 25-26 august 2018, pentru a cincea oară consecutiv, la evenimentul "Zilele Brandenburg – Ediția a XVI-a", la invitația oficialităților germane, în cadrul manifestării desfășurate în Wittenberge, la circa 160 km de Berlin.

Pe parcursul manifestării, standul Regiunii Centru a fost vizitat de mai multe oficialități, care s-au arătat interesate de a dezvolta colaborarea germană cu Transilvania și de a crește gradul de implicare economico-socială a companiilor din zona de est a Germaniei în județele regiunii noastre.

La această ediție a manifestării au participat în total peste 100.000 vizitatori, cu mult mai mult decât populația de circa 17.500 locuitori ai acestui orașel din județul Prignitz. Standul Regiunii Centru, a fost amplasat chiar în zona centrală a localității Wittenberge, în perimetrul alocat

Ministerului de Justiție, pentru Europa și Protecția Consumatorilor și foarte aproape de standurile Cancelariei de Stat a Landului și de Centrul de Presă. Și în cadrul prezentării din acest an, pe lângă multe materiale tradiționale și informative de promovare din întreaga Regiune, editate de județe și ADR Centru, vizitatorilor standului le-au fost prezentate și materiale video din toate județele regiunii.

✚ În perioada 24-26 septembrie 2018 s-a organizat Conferința Internațională dedicată analizării rezultatelor atragerii de fonduri nerambursabile pentru dezvoltare regională prin Programul Operațional Regional și pentru marcarea unui deceniu de cooperare bilaterală oficială cu Landul Brandenburg. Evenimentele s-au desfășurat la Universitatea "1 Decembrie 1918" și Muzeul "Principia" din Alba Iulia, la "Palatul Culturii" din Tîrgu Mureș și la sediul Primăriei municipiului Mediaș, cel mai important moment având loc în Cealaltă Capitală, unde a avut loc Conferința Internațională privind implementarea programului REGIO în Regiunea Centru și a fost vernisată Expoziție dedicată parteneriatului unic la nivel european, dintre Regiunea Centru și Landul Brandenburg. La manifestări au participat ES Cord Meier-Klodt, Ambasadorul Germaniei în România, o importantă delegație germană, condusă de Președinta Parlamentului din Landul Brandenburg, doamna Britta Stark, alături de Ministrul Justiției, pentru Europa și Protecția Consumatorului din acest land, domnul Stefan Ludwig, dar și directorul general ADR Centru din Republica Moldova, Viorel Jardan, împreună cu Președintele Raionului Strășeni,

Mihail Popa, precum și mulți invitați din țară și de peste hotare.

Organizarea evenimentului din data de 25 septembrie a fost integrată activităților

ADR Centru în Anul Centenar, care coincide și cu o jumătate de secol de la ultima împărțire administrativ-teritorială din România, în urmă căreia au fost înființate județele de azi, dintre care Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu au format, în urmă cu două decenii, Regiunea de Dezvoltare "7 Centru". Regiunea Centru este singura din România și printre puținele din Europa, unde funcționează un birou de reprezentare al unei alte regiuni europene, fiind vorba de parteneriatul dintre ADR Centru și Landul Brandenburg, reînnoit oficial în cursul anului 2017. În cadrul Conferinței internaționale două teme majore abordate au vizat importanța cooperării în cadrul european și a sprijinului de care a beneficiat România după aderarea la Uniunea

Europeană, precum și prezentarea modelelor de bune practici privind utilizarea fondurilor europene pentru dezvoltare regională.

Expoziția "Două regiuni în Europa – Landul Brandenburg și Regiunea Centru", care prezintă câteva aspecte importante din cadrul parteneriatului dintre Landul Brandenburg și Regiunea Centru, a fost prezentată pentru prima dată publicului la Muzeul Principia din Alba Iulia. Ulterior, această expoziție va ajunge, în anul 2019,

la Ambasada Germaniei de la București, la Ambasada României din Berlin și la Reprezentanța Landului Brandenburg la Bruxelles.

3. Activitatea de Parteneriat cu Regiunea Centru – Republica Moldova

Această activitate presupune crearea condițiilor pentru dezvoltarea competitivă a Regiunii Centru, prin identificarea și realizarea de parteneriate și proiecte de cooperare cu regiuni europene, atragerea de fonduri pentru finanțarea proiectelor de cooperare, cercetare și inovare și facilitarea participării administrației publice locale și regionale, dar și a altor tipuri de actori regionali la activități și proiecte de interes local, regional și european.

În cadrul parteneriatului încheiat în urmă șapte ani, ADR Centru – Moldova, a solicitat sprijin către ADR Centru – România, pentru organizarea vizitei delegației membrilor Comisiilor Regionale Sectoriale din Regiunea Centru - Republica Moldova, pentru documentare în mai multe domenii. La Alba Iulia a fost organizată și o dezbatere comună privind procesul de dezvoltare regională, comparativ, în România și Republica Moldova, cooperarea inter-regională în domeniile prioritare și rolul economiei circulare în procesul de specializare inteligentă regională. Participarea reprezentanților mediului public și a responsabililor din domeniul administrației locale din România la această vizită de lucru a fost importantă pentru că a asigurat transferul de experiență și bune practici către factorii de decizie și execuție din Republica Moldova.

Timp de patru zile, în perioada 17-20 iulie, o delegație a membrilor comisiilor de specialitate de pe lângă Comitetul Regional de Dezvoltare al Regiunii Centru, Republica Moldova, a vizitat mai multe obiective și proiecte Regio de succes din Regiunea Centru, respectiv în județele Sibiu, Alba, Mureș și Brașov.

Exemplele de proiecte propuse de ADR Centru România și de către autoritățile publice din regiunea noastră, dar și

transferul de bune practici în ceea ce privește implementarea proiectelor finanțate din resurse publice europene, au mobilizat decidenții și experții moldoveni pentru a fundamenta planurile proprii privind procedurile de asociere la Uniunea Europeană, sau chiar tematica de aderare europeană a țării.

În anul Centenarului României, la Conferința Internațională de la Alba Iulia din luna septembrie, au participat și directorul general ADR Centru din Republica Moldova, Viorel Jardan, împreună cu Președintele Raionului Strășeni, Mihail Popa, alături de o delegație de experți din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională moldoveană. Scopul vizitei lor a fost de a vedea cum Regiunea Centru - la împlinirea a două decenii de existență – reușește să atragă fonduri pentru dezvoltare economică, socială și teritorială, lucruri care generează un impact pozitiv în viața cetățenilor. Partenerii români au transmis omologiilor moldoveni informații privind pregătirea Planului de Dezvoltare Regională 2021-2027, în vederea definirii viitorului

program REGIO. Pe viitor, regiunile europene se vor axa tot mai mult pe creșterea competitivității regionale, pe valorificarea temelor definite în Strategiile de Specializare Inteligentă și pe implicarea autorităților publice locale în dezvoltarea de Centre de Dezvoltare și Inovare.

C. Promovarea mediului de afaceri și atragerea de investitori

În anul 2018, activitatea de promovare a mediului de afaceri și atragere investitori s-a realizat prin:

- ✚ participare evenimente de promovare de afaceri,
- ✚ rezolvarea solicitărilor de informații pentru locații de investiții și identificare de parteneri,
- ✚ participare în procesele de consultare publică,
- ✚ analize și cercetări ale infrastructurii și mediului de business regional

Evenimente de promovare de afaceri

În ce privește evenimentele de promovare de afaceri, cel mai important parteneriat concretizat până în acest moment este parteneriatul dezvoltat cu compania franceză Advanced Business Events. Această companie, specializată în organizarea la nivel global de evenimente de business matching s-a adresat ADR Centru pentru a obține sprijin pentru mobilizarea energiilor de business regionale, oferind, în schimb, oportunitatea de a promova mediul de afaceri regional și Regiunea Centru ca destinație de investiții. Ca urmare a colaborării cu Advanced Business Events, industria aeronautică regională, împreună cu industria automotive din Regiunea Centru au avut un loc privilegiat în cadrul **AeroSpace Meetings Romania și Automotive Meetings Romania, evenimente care au fost organizate la București, în perioada 13-15 Februarie 2018.**

Calitatea ADR Centru de partener al evenimentului și implicarea în organizare a însemnat pentru Regiunea Centru obținerea unor beneficii semnificative în materie de promovare economică și ca destinație de investiții. Cel mai important beneficiu a fost, de departe, monopolizarea destinațiilor de vizite industriale. Ca urmare a implicării ADR Centru și a cooperării cu actori economici majori din Regiunea Centru, cele trei vizite industriale prevăzute a se organiza pentru delegațiile internaționale sosite la eveniment au avut ca destinație regiunea noastră:

- vizită industrială pe sectorul Automotive la SC Compa SA Sibiu
- vizită industrială pe sectorul Automotive la Star Assembly Sebeș
- vizită industrială pe sectorul Aerospace la Airbus Brașov.

La aceste trei vizite au participat, în total, un număr de 55 de persoane reprezentând 29 de companii și agenții de servicii de business din 13 țări: Turcia, Bulgaria, Marea Britanie, Italia, Slovenia, Ungaria, Olanda, India, Polonia, Statele Unite ale Americii, Franța, Slovacia, Germania.

Acest rezultat major se adaugă țintelor atinse pe parcursul primelor două zile de eveniment, respectiv:

- standul ADR Centru, așezat central în pavilionul dedicat din cadrul Romexpo, a găzduit mai multe întâlniri pentru companii regionale care au participat la Târg fără stand, acționând ca o placă turnantă între aceste companii și potențiali parteneri externi.
- delegația ADR Centru a avut 39 de întâlniri bilaterale cu companii și agenții de promovare participante la eveniment
- în cadrul conferinței de deschidere a evenimentului, din cele 7 prezentări, 3 au fost din și despre Regiunea Centru, respectiv Compa Sibiu și ADR Centru cu prezentarea Industriei Automotive și a Industriei Aeronautice.

Un alt eveniment care a permis ADR Centru să își promoveze agenda de dezvoltare pentru Regiunea Centru a fost **Automotive Logistic Summit**, găzduit de municipiul Sibiu la începutul lunii Martie 2018. La invitația organizatorilor, ADR Centru a fost reprezentată într-un panel de discuții pe tema resurselor umane însă, dincolo de această temă evenimentul a prilejuit anunțarea inițiativelor regionale în **transportul multimodal** și explorarea unor ipoteze de cooperare cu jucători globali pentru dezvoltarea terminalelor.

Din discuțiile cu **DB Schenker** și **Duvenbeck** a rezultat faptul că, în cazul unei alianțe cu un operator, dezvoltatorii ar avea mult mai puține rezerve în a investi în depozite logistice pe platformele intermodale. Reprezentanții **DB Schenker** au subliniat interesul tot mai mare al clienților lor pentru multimodal, existând deja inițiative de identificare a liniilor ferate industriale dotate cu poduri rulante, în vechile situri industriale, care ar putea fi achiziționate și operaționalizate ca terminale multimodale de gabarit redus.

O a treia întâlnire derulată în acest sens în prima parte a anului 2018 a fost organizată tot la Sibiu de **Camera de Comerț Româno-Germană**. **Întâlnirea regională de afaceri** ne-a permis o discuție aplicată cu conducerea Camerei de Comerț Româno-Germane pentru explorarea posibilităților de cooperare. Directorul General al AHK României, **Sebastian Metz**, s-a arătat interesat de inițiativele ADR Centru în transportul regional și, mai ales, în modernizarea industrială abordată ca parte a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru, organizația pe care o reprezintă fiind, la rândul ei, implicată în promovarea conceptului de Industry 4.0 pe teritoriul României.

Pe lângă aceste evenimente, ADR Centru a promovat în rândul mediului de afaceri regional alte două târguri internaționale business to business, respectiv **Aeromart Toulouse** și **Vehicle & Transportation Technology Innovation Meetings Torino**, având din partea organizatorilor – compania franceză Advanced Business Events – tarife preferențiale pentru participanții din Regiunea Centru.

Solicitări de informații pentru locații de investiții și identificare de parteneri

Atât datorită participării la Automotive & Aerospace Meetings România, cât și independent de aceste evenimente, interesul față de Regiunea Centru ca exportator de produse, furnizor de produse și servicii

și destinație de investiție a crescut. În primele șase luni ale anului 2018, ADR Centru a transmis un număr 14 informări punctuale ca răspuns la solicitări primite, având următoarele teme:

- companii active în domeniile CAEN 2219 - Fabricarea altor produse din cauciuc, CAEN 2932 - Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule, CAEN 2815 - Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteza și a elementelor mecanice de transmisie, CAEN 2229 - Fabricarea altor produse din material plastic, CAEN 2562 - Operațiuni de mecanică generală
- clustere din domeniul Automotive
- ajutoare de stat disponibile pentru companii logistice
- ajutoare de stat disponibile pentru companii din domeniul automotive
- companii și facilități de cercetare în domeniul medical
- potențiale locații de investiții pentru sectorul automotive
- companii active în domeniul construcțiilor și proiectării, pentru soluții din domeniul energetic
- companii din domeniul Aeronautic acreditate AS 9001
- piața regională de BPO
- identificarea de active industriale tranzacționabile
- identificarea de proiecte de producție energie regenerabilă aflate în stadiul ready-to-build pentru potențiali investitori.

Participare în procesele de consultare publică

Din perspectiva ADR Centru, reprezentarea intereselor economiei regionale se realizează și prin participarea în procesul legislativ, în etapa de consultare publică, singura etapă, de altfel, accesibilă, în condițiile în care Agenția nu are drept de inițiativă legislativă. Ca atare, ADR Centru, prin Serviciul Promovarea Mediului de Afaceri și Atragere investitori, s-a implicat în definitivarea Ghidului Solicitantului aferent Axei 1 POR, operațiune 1.1.C IMM în parteneriat cu ITT, precum și în inițiativa de modificare a Ordonanței 52/1997 privind regimul juridic al francizei, inițiativă față de care a transmis MMACA mai multe propuneri de îmbunătățire a versiunii inițiale a propunerii de act normativ, între care o mai bună definire a Francizei, a Francizatului, precum și includerea obligației informării consumatorilor asupra calității de entitate independentă a francizatului, într-o manieră lizibilă și vizibilă, inclusiv prin mențiunile ce trebuie făcute pe documente și reclama publicitară, atât în interiorul, cât și în exteriorul locului de vânzare. De asemenea, ADR Centru s-a implicat și în procesul de consultare publică pentru configurarea programului Start-up Nation 2018, reușind să obțină punctarea suplimentară, față de versiunea inițială, a planurilor de afaceri din domeniile IT și Industrii Creative.

Analize și cercetări ale infrastructurii și mediului de business regional

Examinarea atentă și critică a mediului de business regional este unul din instrumentele esențiale în susținerea politicilor de dezvoltare. Realitatea, odată cunoscută, poate fundamenta măsuri cu impact semnificativ și pozitiv, atât din partea companiilor cât și partea elaboratorilor de politici. În această privință, analizele realizate de Serviciul pentru Promovarea Mediului de Afaceri și Atragere investitori

•

se subsumează altor documente de gen elaborate în cadrul ADR Centru, având însă o specificitate în ceea ce privește utilizarea de date deschise, care permit analize ulterioare.

O primă analiză realizată de noi pentru a fi utilizată în segmentarea industriei autoimotive regională este examinarea companiilor active din regiune și clasificarea lor în funcție de domeniul de activitate (la nivel de CAEN de 4 cifre), categorii de produse sau servicii și dimensiune (caracterizată prin cifră de afaceri și număr de angajați).

O altă analiză a avut ca obiect industria aerospațială regională, fiind urmărite evoluția – pentru companiile identificate – a cifrei de afaceri, a investițiilor prin prisma creșterii capitalurilor, a numărului de salariați și a profitului în 2016 față de 2015, ca bază pentru examinarea indicatorilor de rentabilitate, profitabilitate și productivitate. Această analiză demonstrează trendul ascendent al sectorului Aeronautic precum și apariția – timidă, e drept – a noi actori economici, mai ales în domenii precum fabricarea de drone și servicii de proiectare.

Publicarea unor date brute privind cifrele de afaceri generate la nivel de județ ne-a dat posibilitatea de a examina poziționările regionale în funcție de cifra de afaceri generată de companiile înregistrate în fiecare dintre ele în anii 2016, 2015 și 2008. De asemenea, am realizat topuri ale creșterii sau descreșterii acestei cifre de afaceri în 2016 față de 2015 și 2016 față de 2008. Tot pornind de la aceste date, am calculat productivitatea medie (CA/nr. mediu de salariați) la nivel de județe și la nivel regional și am evidențiat campionii (regiuni și județe cu productivitate / salariat mai mare de 300.000 lei / an), codașii (regiuni și județe cu productivitate / salariat mai mică de 200.000 lei / an), precum și regiunile și județele în care productivitatea medie a scăzut în 2016 față de 2015, la care se adaugă examinarea gradului de convergență regională în proiecție până în 2030.

Câteva aspecte care au rezultat la prima vedere:

- Regiunea Centru este înaintea regiunilor Nord Vest și Vest după cifra de afaceri generată de firmele cu sediul social în fiecare dintre regiuni, însă în urma Regiunii Sud Muntenia (la 2016)
- Creșterea cifrei de afaceri în Regiunea Centru în 2016 față de 2015 este marginală, doar 0.39%, însă este mare față de 2008 (107.69%, poziția 3 la nivel național)
- În 2016, regiunile Sud Vest și Sud Est au scăzut, ca cifra de afaceri generată, față de 2015
- Cea mai drastică scădere față de anul 2008 a avut-o București Ilfov (-19.55%) iar cea mai mică creștere în acest interval aparține regiunii Nord Est (59.92%)

Topul regiunilor după CA a firmelor înregistrate - 2016 (MILIARDE LEI)	
BI	574,9
SUD Muntenia	131,5
Centru	129,6
Nord Vest	126,5
Vest	102,1

Topul regiunilor după CA a firmelor înregistrate - 2015 (MILIARDE LEI)	
BI	544,1
Centru	129,1
Sud Muntenia	124,8
Nord Vest	121,1
Sud Est	101,6

Topul regiunilor după CA a firmelor înregistrate - 2008 (MILIARDE LEI)	
BI	714,6
Nord Vest	68,9
Centru	62,4
Sud Muntenia	58,5
Sud Est	57,1

Sud Est	98,6
Nord Est	79,8
Sud Vest	55

Vest	96,4
Nord Est	75,7
Sud Vest	55,1

Nord Est	49,9
Vest	46,9
Sud Vest	30,3

Toate informațiile privind promovarea mediului de afaceri și atragerea de investitori promovate de ADR Centru, precum și date privind locațiile de investiții din Regiunea Centru vor putea fi accesate de pe pagina - <http://centruregion.com/> , pagină creată în acest sens de ADR Centru.

CAPITOLUL V – DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ ȘI SERVICIILE SUPT

Toate activitățile și rezultatele Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru au fost susținute de activitatea serviciilor suport: asistență tehnică, audit intern, resurse umane, juridic, IT și contabilitate.

Pe parcursul anului 2018, Serviciul **Asistență Tehnică** al ADR Centru a derulat activități privind implementarea contractului de finanțare cod SMIS 101114 încheiat cu MDRAP din Axa 12 – Asistență Tehnică a POR 2014-2020, cu titlul: "Sprijin acordat în perioada 01.06.2015 – 31.12.2017 pentru OI din cadrul ADR CENTRU în implementarea, monitorizarea, informarea și comunicarea la nivel regional a POR 2014 – 2020, respectiv pentru închiderea POR 2007 – 2013". În acest sens a fost elaborat și transmis la AM POR raportul final de progres, care să reflecte activitățile derulate prin contract și rezultatele obținute în perioada 01.11.2017 – 31.12.2017, precum și cererea de rambursare finală aferentă aceleiași perioade, cerere introdusă în sistemul MySMIS. În perioada vizată Serviciul AT a primit vizita în teren a AM POR, aferentă CR6 și CR8 (CR finală) și a realizat o actualizare a Manualului de Asistență Tehnică.

De asemenea, în anul 2018, Serviciul Asistență Tehnică a elaborat și transmis la MDRAP cererea de finanțare a ADR Centru pentru perioada 2018-2019, depusă în cadrul Axei prioritare 12 – Asistență Tehnică a POR 2014-2020, aceasta fiind introdusă în MySMIS. Pe parcursul perioadei de evaluare, Serviciul AT a menținut legătura cu AM POR și a elaborat răspunsuri la solicitările de clarificări ale acesteia. Contractul de finanțare a fost semnat în data de 2 Iulie 2018. După elaborarea cererii de finanțare, Serviciul AT a elaborat și transmis la AM POR 3 cereri de rambursare și 3 rapoarte de progres care să reflecte activitatea derulată de către ADR Centru în perioada Ianuarie – Octombrie 2018.

Totodată, pe parcursul anului 2018 Serviciul Asistență Tehnică a derulat activități privind implementarea contractului de finanțare nr. 2.1.032/24.07.2017 finanțat în cadrul acțiunii 2.1.1 "Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea FESI" a POAT 2014-2020. În cadrul proiectului cu titlul "Sprijin logistic și salarial acordat în perioada 01.01.2016 – 31.12.2018 pentru ADR CENTRU în calitate de OI POS CCE în procesul de închidere a POS CCE 2007 – 2013", Serviciul AT a elaborat și transmis la AM POAT 8 rapoarte de progres, care să reflecte activitățile derulate prin contracte și rezultatele obținute în perioada 01.12.2017 – 30.11.2018, precum și 5 cereri de rambursare aferente aceleiași perioade. De asemenea, în perioada 14-16.05.2018, Serviciul AT a asigurat legătura cu celelalte servicii din cadrul ADR Centru cu ocazia primirii vizitei de monitorizare efectuate de către AM POAT.

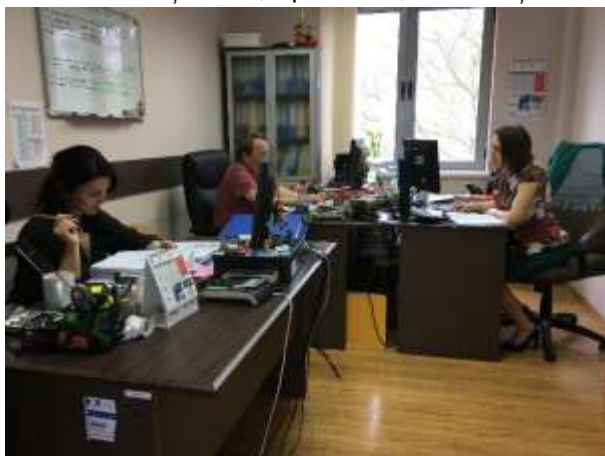
Prin activitatea **Serviciului de Resurse Umane** s-au creat condițiile propice de derulare a celorlalte activități ale Agenției. Pe lângă activitatea de administrare a personalului, în cursul anului 2018 s-a modificat Regulamentul de Organizare și Funcționare și implicit a Organigramei ADR Centru prin includerea Biroului Evaluare Tehnică și Financiară, format din 12 posturi cu activitate dedicată

evaluării tehnice și financiare a cererilor de finanțare depuse în cadrul POR 2014-2020, în cadrul Direcției Organism Intermediar urmare a Instrucțiunii AMPOR nr.88/2018 și aprobat prin Hotărârea CDR Centru nr. 13/02.10.2018. Serviciul Resurse Umane a realizat recrutarea și angajarea a 12 noi persoane din care 5 persoane cu atribuții specifice activității din cadrul Biroului de Evaluare Tehnică și Financiară, restul persoanelor fiind angajate în cadrul OI POR și în cadrul serviciilor suport pentru acesta. Tot în cursul anului 2018, 17 persoane și-au încetat raporturile de muncă cu ADR Centru, 12 persoane, fiind din cadrul Biroului Evaluare Tehnică și Financiară, restul persoanelor din cadrul OI POR și din cadrul serviciilor suport. Cauzele încetării raporturilor de serviciu/contractelor individuale de muncă sunt bazate pe diverse motive ca: încetarea CIM ca urmare a îndeplinirii condițiilor vârstei standard de pensionare (1 persoana), transfer (1 persoana), încetare CIM la data expirării termenului contractului individual de muncă încheiat pe durată determinată (5 persoane); încetare CIM ca urmare a acordului părților (11 persoane).

La sfârșitul anului 2018 s-a făcut evaluarea personalului. Astfel, ADR Centru avea la sfârșitul anului 2018 un număr 131 de angajați, din care 124 activi (16 în cadrul Birourilor Regionale + 4 în cadrul Departamentului Dezvoltare Urbană + 104 la sediul central din Alba Iulia) și 7 contracte de muncă suspendate. Indicele fluctuației personalului la sfârșitul anului 2018 a fost de 13,09%, în creștere comparativ cu anul 2017 când indicele de fluctuație a fost de 3,26%, cu anul 2016 când indicele de fluctuație a fost de 7,74%, iar în anul 2015 indicele reprezenta un procent de 3,31%.

În cursul anului 2018, 17 de angajați ai Agenției au participat la programe de instruire din următoarele domenii: achiziții publice, analiza cost beneficiu pentru proiecte generatoare de venit, construcția capacității de evaluare a programului, economia sociala de inserție, elaborarea design-ului evaluării POR, analiza contractuală a impactului finanțărilor prin POR, evaluare program, ajutorul de stat și proiectele generatoare de venit, monitorizarea și verificarea implementării proiectelor de construcții, audit, modificări privind legislația în materia achizițiilor pentru beneficiarii privați-cadru normativ și procedural, dezvoltare urbană, dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC), mobilitate urbană, protecția datelor cu caracter personal pentru data Protection Officer – Modul CIPP/E, securitate informatica –top 60 vulnerabilități.

Asistența juridică acordată de către personalul din cadrul **Serviciului Juridic** a constat în: redactarea acțiunilor, apărărilor, notelor și concluziilor precum și reprezentarea ADR Centru în fața

instanțelor judecătorești în cadrul litigiilor în care instituția a avut calitatea de parte reclamantă sau parte pârâtă, a organelor de urmărire penală, inclusiv în raporturile acestora cu autoritățile și instituțiile publice. În aceeași măsură, în calitate de serviciu suport a acordat asistență juridică și consiliere pentru personalul din cadrul direcțiilor/departamentelor/serviciilor Agenției; a soluționat contestații, plângeri și alte cereri cu caracter juridic sau litigios; a întocmit, redactat, verificat și vizat din punct de vedere al legalității contractele încheiate de Agenție, conform

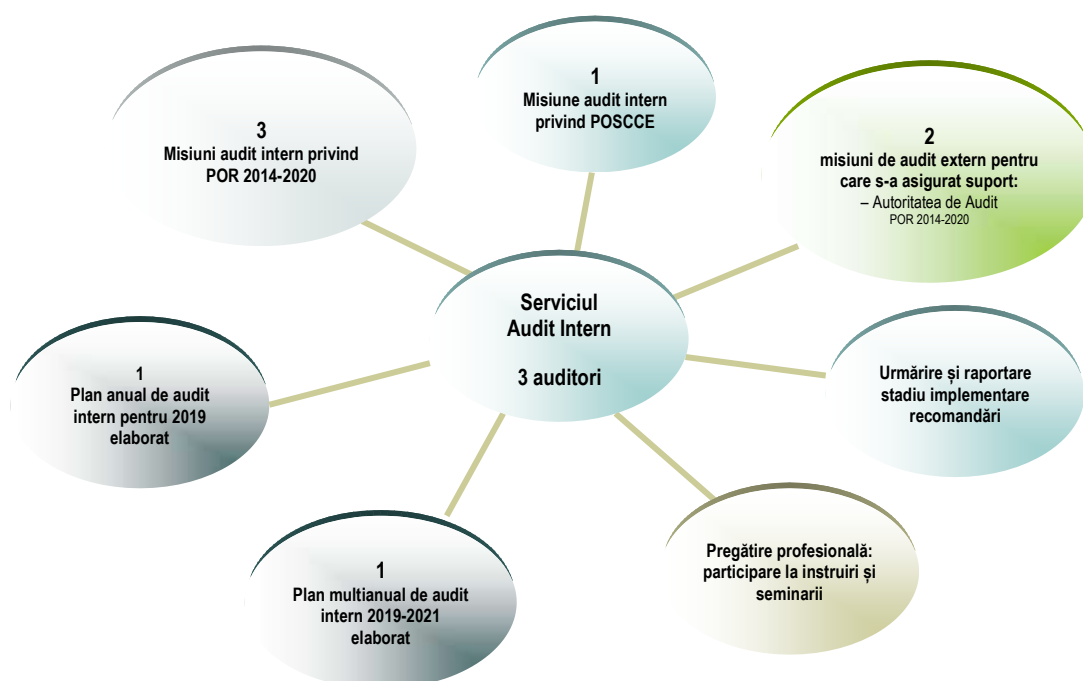
legislației comerciale și civile și intereselor Agenției, a vizat din punct de vedere juridic contractelor de finanțare încheiate și actele adiționale la acestea; a întocmit procedurile privind derularea achizițiilor și a demarat / întocmit documentațiile de atribuire în cadrul procedurilor de atribuire inițiate de ADR Centru în vederea încheierii contractelor de achiziție / acordurilor cadru până la finalizarea

acestora. A derulat, monitorizat și ținut evidența tuturor achizițiilor directe conform legislației în vigoare și aceeași măsura a participat în cadrul Comisiilor de evaluare a procedurilor de achiziție derulate, achizițiile interne de bunuri, servicii și lucrări în cadrul cărora Agenția este autoritate contractantă. A redactat, întocmit, avizat și contrasemnat actele juridice și dispozițiile directorului general ADR Centru.

Scopul **auditului intern** este să contribuie la realizarea obiectivelor ADR Centru oferind o evaluare independentă a sistemelor de control intern ale ADR Centru.

Pe parcursul anului 2018 Serviciul Audit Intern din cadrul ADR Centru a desfășurat următoarele activități:

- ✚ întocmirea și transmiterea la Direcția Audit Public Intern din cadrul MDRAPFE, a Raportului privind activitatea desfășurată în anul 2017 pentru POR / POS CCE de către Serviciul Audit Intern din cadrul ADR Centru.
- ✚ realizarea misiunilor de audit intern prevăzute în Planul de audit intern pentru 2018, actualizat
  - 3 misiuni aferente POR 2014-2020
  - 1 misiune aferentă POS CCE 2007-2013
- ✚ pe parcursul celor 2 misiuni de audit extern desfășurate de Autoritatea de Audit la nivelul ADR Centru, din care 1 misiune de audit de sistem, începută în anul 2017 privind POR 2014-2020, și care s-a finalizat în luna ianuarie 2018 și 1 misiune de audit de operațiuni, în perioada mai-octombrie 2018, desfășurată în 2 etape, privind cheltuielile declarate în cadrul POR 2014-2020
  - s-a asigurat suportul pentru desfășurarea misiunilor de audit extern, prin participarea la ședințele de deschidere și închidere și prin furnizarea documentelor solicitate
  - s-au analizat constatările formulate și proiectul raportului de audit și s-a urmărit și raportat implementarea recomandărilor rezultate în urma desfășurării misiunilor de audit intern și extern
- ✚ planificarea misiunilor de audit intern pentru 2019 (plan anual de audit intern pentru 2019), precum și planificarea strategică (plan multianual de audit intern 2019-2021),
- ✚ participarea la instruirii și seminarii (în conformitate cu prevederile legale referitoare la formarea profesională continuă a auditorilor) în urma cărora s-au obținut următoarele **rezultate**:

În anul 2018, **Departamentul Managementul Informației și Gestionarea Documentelor** a desfășurat următoarele activități:

- + a asigurat funcționarea infrastructurii MySMIS/SMIS2014+, a coordonat și sprijinit activitatea de introducere a datelor oferind consultanță și instruire pentru utilizatori;
- + a oferit consultanță de specialitate utilizatorilor de tehnică de calcul angajați în cadrul ADR Centru, asigurând totodată funcționarea infrastructurii tehnice: calculatoare, echipamente de rețea, echipamente de comunicații, servere, echipamente de stocare date,
- + a fost asigurat suportul tehnic în procesul de arhivare electronică a documentelor aferente POR / POS CCE;
- + a fost asigurat suportul tehnic în publicarea anunțurilor de cumpărare directă pe site-ul ADR Centru;
- + a consolidată infrastructura IT în vederea asigurării condițiilor necesare desfășurării activității personalului instituției prin achiziția de software, echipamente, consumabile și servicii;
- + au fost achiziționate/ reînnoite semnături electronice necesare personalului OI POR în procesul de evaluare, selecție și contractare;
- + a asigurat actualizarea paginilor web ale Agenției (www.adrcentru.ro, www.regio.adrcentru.ro, www.poscce.adrcentru.ro) cu informațiile furnizate de către departamentele/serviciile ADR Centru;
- + a fost asigurat suportul în organizarea diferitelor evenimente ale Agenției și asigurarea logisticii pe parcursul evenimentelor.
- + a gestionat fluxul documentelor în cadrul instituției prin primirea, înregistrarea și distribuirea corespondenței în cadrul Agenției (aprox. 48.500 nr. înregistrate);
- + a asigurat scanarea documentelor înregistrate în sistemul electronic;
- + a asigurat scanarea dosarelor aferente POR în vederea arhivării electronice a acestora;
- + au fost înregistrate în MySMIS un număr de 383 cereri de finanțare depuse de către solicitanți în sistemul electronic; tot o dată au fost recepționate un număr de 4807 răspunsuri la clarificările solicitate;
- + au fost gestionate documentele în cadrul depozitului de arhivă, conform manualului de proceduri aplicabile și a legislației naționale în vigoare (POR/POS CCE/ serv. suport).

În cursul anului 2018 **Departamentul Economic** din cadrul ADR Centru a procedat la:

- + Organizarea și coordonarea activității Departamentului Economic, respectarea reglementărilor contabile specifice persoanelor juridice fără scop patrimonial, cu preponderența a activităților fără scop patrimonial desfășurate de către ADR Centru, a tuturor operațiunilor financiar contabile, care afectează patrimoniul Agenției, cu respectarea legislației în vigoare; gestionarea patrimoniului Agenției;
- + Respectarea principiilor contabile generale, respectiv principiul continuității activității, principiul prudenței, principiul independenței exercițiului, principiul intangibilității exercițiului financiar, principiul necompensării între elementele de activ și de datorii sau între elementele de venituri și cheltuieli;

- + Verificarea, analiza și controlul operațiunilor financiar - contabile, înregistrate, conform legislației; supervizarea activității departamentului economic. Exercițarea controlului financiar preventiv conform legislației și procedurilor interne.
- + Efectuarea operațiunilor de încasări și plăți, evidențierea corectă a veniturilor și cheltuielilor aprobate prin Bugetul de venituri și cheltuieli al agenției;
- + Efectuarea corectă și cronologică a înregistrărilor contabile;
- + Implementarea Contractelor de servicii încheiate cu MDRAP, Ministerul Fondurilor Europene – cu finanțare din Axele de asistență tehnică POR și POAT. Gestionarea actelor contabile, evidențierea tuturor operațiunilor financiar contabile pe conturi analitice dedicate ;
- + Întocmirea, circulația și arhivarea documentelor justificative, care stau la baza înregistrărilor contabile;
- + Gestionarea proiectelor regionale aflate în implementare, evidențierea distinctă a tuturor operațiunilor financiar contabile generate de implementarea lor;
- + Analizarea modului de utilizare a resurselor materiale și financiare ale Agenției, prin utilizarea informației economice;
- + Analizarea capacității de încasare a veniturilor prevăzute, pentru fiecare sursă de finanțare, conform Bugetului,
- + Analizarea încadrării cheltuielilor în prevederile bugetare;
- + Efectuarea corectă și la timp a calculului drepturilor bănești ale personalului, verificarea calculului și acordarea drepturilor salariale ale personalului Agenției, verificarea , declararea și plata obligațiilor fiscale către bugetul general consolidat al statului, conform legislației;
- + Organizarea operațiunilor de casă conform actelor normative în vigoare, verificarea și plată deconturile de cheltuieli ale salariaților, care au efectuat deplasări, conform documentelor justificative.
- + Elaborarea documentelor lunare de sinteză, bilanța de verificare analitică, registrul jurnal, note contabile;
- + Asigurarea aprovizionării continue cu bunuri materiale, consumabile necesare desfășurării activității personalului;
- + Asigurarea materialelor și a serviciilor de întreținere și reparații în vederea bunei funcționări a parcului auto al Agenției.
- + Asigurarea întreținerii, amenajării și reparațiilor necesare la spațiile de lucru ale Agenției.
- + Organizarea și coordonarea inventarierii anuale a patrimoniului Agenției, cu respectarea normelor legale în vigoare;
- + Întocmirea situațiilor financiare anuale, bilanțul contabil precum și alte rapoarte și situații în vederea prezentării Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru și auditarea acestora de către un auditor independent conform legislației specifice;
- + Verificarea situațiilor financiare anuale și întocmirea Raportului pentru fiecare an financiar de către Comisia de cenzori;
- + Elaborarea bugetului anual de venituri și cheltuieli al Agenției, a bugetului multianual , efectuarea execuției bugetare .
- + Aplicarea și actualizarea procedurilor operaționale, gestionate de Departamentul Economic.

Activitatea financiară a Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru va fi prezentată în detaliu în Raportul privind execuția bugetară a ADR Centru pentru anul 2018.

CONCLUZII

Activitatea ADR Centru în anul 2018 s-a axat în principal pe implementarea Programului Operațional Regional 2014-2020, prin lansarea priorităților de investiții aferente acestui Program și acordarea de asistență și sprijin celor care dezvoltă proiecte, evaluarea și contractarea proiectelor depuse la nivel regional, precum și monitorizarea implementării acestora.

De asemenea, în această perioadă s-a elaborat primul Raport de monitorizare strategică pentru Planul de Dezvoltare Regională pentru perioada 2014-2020 și a fost demarat procesul de implementare și monitorizare pentru Strategia de Specializare Inteligentă de la nivelul Regiunii Centru.

În același timp, la nivelul ADR Centru s-a continuat implementarea proiectelor regionale de cooperare intra și interregionale, a fost demarată implementarea unor noi proiecte regionale și au fost pregătite noi parteneriate și proiecte de cooperare interregională. De asemenea, au fost susținute activități de promovare a mediului de afaceri regional și atragere de investiții și s-au întărit parteneriatele de cooperare dezvoltate cu Landul Brandenburg din Germania și ADR Centru din Republica Moldova.

Astfel, putem concluziona acțiunile principale:

- ✚ Elaborarea primului Raport de monitorizare strategică al Planului de Dezvoltare Regională aferent perioadei 2014-2020, analizarea și avizarea acestuia de către CRP Centru.
- ✚ Facilitarea procesului de implementare a Strategiei de Specializare Inteligentă de la nivelul Regiunii Centru prin dezvoltarea de parteneriate și proiecte, precum și prin reluarea procesului de descoperire antreprenorială în vederea identificării de proiecte care să sprijine acest proces. De asemenea pe partea de specializare inteligentă s-a demarat procesul de monitorizare a implementării acestuia în vederea pregătirii Raportului de monitorizare și s-au discutat toate aceste aspecte în cadrul CRI Centru.
- ✚ Analizarea stadiului dezvoltării și implementării portofoliului regional de proiecte și discutarea acestuia în cadrul CRP și CRI Centru.
- ✚ Finalizarea Studiului privind potențialul de dezvoltare și perspectivele economice ale Regiunii Centru.
- ✚ Realizarea activităților de informare și promovare a POR 2014-2020, precum și a celor de sprijin și asistență acordată potențialilor solicitanți de fonduri: lansarea a 9 apeluri de proiecte și organizarea de evenimente de lansare la nivel regional, precum și întâlniri de lucru cu promotorii de proiecte (16 evenimente), participarea la întâlniri de lucru și ședințe CMPOR (9 evenimente), 874 de cereri de informații rezolvate, elaborarea și difuzarea a 78 de informații și comunicate de presă care au fost publicate în 320 articole, avizarea a 677 materiale de informare și publicitate.
- ✚ Derularea procesului de evaluare, selecție și contractare a proiectelor depuse în cadrul POR 2014-2020: 253 de cereri de finanțare verificate pentru conformitate și eligibilitate, 222 de cereri evaluate din punct de vedere tehnic și financiar, 337 de contracte de finanțare au fost întocmite și transmise la AMPOR, 423 contractate de finanțare au fost semnate.
- ✚ La 31.12.2018, erau depuse în cadrul POR 2014-2020 un număr de 1.316 proiecte, cu o valoare totală solicitată de 1.800,68 milioane euro, din care 267 proiecte se află în diferite faze ale procesului de evaluare și selecție (conformitate și eligibilitate, evaluare tehnică și financiară, vizită la fața locului), 50 proiecte în faza de precontractare și 517 de proiecte contractate, cele contractate având o valoare totală a sumei solicitate de 577,95 milioane euro.

- + Monitorizarea implementării proiectelor contractate în cadrul POR 2014-2020: 806 vizite de monitorizare efectuate, verificarea a 906 cereri de prefinanțare / plată / rambursare din care 613 cereri de rambursare cu o valoare de aproximativ 74,5 milioane euro. Verificarea a 1.576 dosare de achiziții.
- + Monitorizarea în perioada de durabilitate a proiectelor implementate prin POR 2007-2013: verificare a 40 de rapoarte de progres, cu 10 vizite trimestriale de monitorizare pe teren a proiectelor nefuncționale și 101 rapoarte de durabilitate cu 101 vizite de monitorizare ex-post.
- + Monitorizarea în perioada de durabilitate a proiectelor implementate prin POS CCE 2007-2013: 342 rapoarte primite și verificate, 140 vizite monitorizare ex-post efectuate, întocmirea a 167 de solicitări de clarificări referitoare la diverse probleme identificate la rapoartele de durabilitate sau de documente justificative și 78 note de analiză a indicatorilor de rezultat.
- + În cursul anului 2018 a continuat implementarea celor 3 proiecte finanțate prin programul Interreg Europe: BIO4ECO, CRE:HUB și Beyond EDP, a proiectelor BISNet Transylvania, InnoCAP Transylvania și Scale-up Transylvania din cadrul consorțiului Entreprise Europe Network, precum și a celor 2 proiecte din cadrul Programului Transnațional Dunărea - CHESTNUT și FORESDA. Valoarea bugetului aferent ADR Centru pe aceste proiecte este de 764.562 euro.
- + S-a demarat implementarea la alte două proiecte la nivel regional: 1 proiect – InnovaSPA finanțat prin Programul Interreg Europe și 1 proiect – StartUP Hub Centru finanțat prin Programul Capital Uman 2014-2020 și a fost continuată implementarea activităților Centrului de Informare Europe Direct Regiunea Centru.
- + De asemenea, ADR Centru a participat în calitate de partener, la elaborarea și transmiterea a 2 cereri de finanțare în cadrul celui de al patrulea apel al Programului Interreg Europe – COLOR CIRCLE care vizează economia circulară și DRIFT care susține transformările industriale și 1 cerere – Ecosisteme de transformare digitală, în calitate de lider, depus în cadrul Programului pentru Cooperare Regională – granturile EEA și ale Regatului Norvegiei.
- + În același timp, în perioada de raportare s-au derulat o serie de activități pentru dezvoltarea competitivă a Regiunii Centru, prin dezvoltarea mediului de afaceri și atragerea de investiții. În acest sens s-au realizat următoarele activități: participare evenimente de promovare de afaceri (4 evenimente); rezolvarea solicitărilor de informații pentru locații de investiții și identificare de parteneri (14 informări punctuale); analize și cercetări ale infrastructurii și mediului de business regional; participare la procesele de consultare publică care implică sprijinirea mediului privat (opinii privind 2 programe de finanțare și o inițiativă legislativă).

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru și-a continuat activitatea de coordonare a procesului de dezvoltare regională, precum și activitatea în domeniul gestionării fondurilor nerambursabile la nivel regional (prin implementarea POR 2014-2020 și monitorizarea ex-post a POR și POSCCE 2007-2013). Aceasta s-a concentrat pe atragerea cât mai multor fonduri în Regiune care să sprijine activitatea Agenției și a actorilor regionali în procesul de dezvoltare a Regiunii, a promovat sursele de finanțare disponibile și a sprijinit potențialii solicitanți în accesarea acestora. De asemenea, ADR Centru a demarat procesul de monitorizare a documentelor strategice regionale și analizarea implementării portofoliului regional de proiecte. În același timp activitatea Agenției a continuat și în ce privește implementarea proiectelor regionale și dezvoltarea competitivă și atragerea de investiții la nivel regional. Toate aceste activități principale ale ADR Centru au fost susținute de activitatea serviciilor suport: resurse umane, gestionarea documentelor și IT, economic, juridic și audit.

**DIRECTOR GENERAL
SIMION CREȚU**

REGIUNEA DE DEZVOLTARE *CENTRU*

ALBA IULIA – 510093, Str. Decebal, nr. 12;
Tel: +40-258-818616; Fax: +40-258-818613;
E-mail: office@adrcentru.ro; Web: www.adrcentru.ro